

Primorski dnevnik

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXX. Št. 295 (9001)

TRST, nedelja, 29. decembra 1974

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdoba» v Gocvu pri Gorenji Trebusti, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

Ukrepanje na krajši rok

Nova Morova vlada se je na svoji zadnji seji lotila vprašanj, ki naj bi v prihodnjem letu pripomogle k ublažitvi gospodarske krize na osnovi vladnega programa. V programski izjavi, s katero je v začetku decembra predsednik ministrskega sveta Aldo Moro predstavil novo vlado poslanski zbornici in senatu, so bila v ospredju — kakor se naši bralci gotovo spominjajo — predvsem gospodarska vprašanja. Vsem drugim prečim problemom — od notranje in zunanje politike do solstva — je Moro posvetil neprimerno manj prostora in časa. Druga značilnost izjave je bila v tem, da so se gospodarski načrti za bodočnost v glavnem omejevali le na leto 1975, iz česar je mogoče sklepati, da si vlada v tem težavnem trenutku ni upala zahtevati smernic za gospodarsko politiko na srednji ali celo na daljši rok ter da ji je omejila le na krajše obdobje dvanajstih mesecev.

V tem razmeroma kratkem času naj bi država ob skupnih naporih in prav tako skupnih žrtvah državljanov najprej postavila postopno upadanje gospodarske krivulje, nato pa — predvidoma v jesenskih mesecih 1975 — začela njen tek ponovno navzgor. To naj bi dosegli predvsem z uvedbo takih instrumentov, ki bi pripomogli k uravnoteženju ali vsaj k občutnemu skrajšanju tistega dela plačilne bilance s tujino, ki se nanaša na izmenjavo «tradicionalnih» vrst blaga, medtem ko bi za kritje primanjkljaja, ki ga ustvarja uvoz petroleja, podvezli izredne ukrepe, kakršne narekuje izredna podpora države.

Te dni je zakladni minister B. Colombo po ustreznem sestanku Odbora za kredit in posojila objavil prve objektivne ukrepe, s katerimi namerava vlada stopiti v novo leto in usmeriti gospodarska gibanja v začetku 1975. Tem ukrepom — še daleč od končnih — sledijo namreč morali slediti številni drugi, če se naj gospodarska krivulja v novem letu res zaustavi ob določenem minimumu ter nato zopet zavije navzgor. Novi ukrepi veljajo predvsem kreditnemu področju, zadevajo pa tudi področja zunanje trgovine, javnih del in gradbeništva.

Z njimi je vlada najprej pocenila denar: ekskomptno mero osrednjega ekonomskega zavoda je namreč znižala za 1 odstotek, s tem pa je praktično zmanjšala obrestno mero, po kateri si država domače banke z ekskomptom in predkupni izposojajo pri Banci d'Italia denarna sredstva, z 9 na 8 odstotkov. Banke bodo s svoje strani lahko sorazmerno znižale obrestno mero, ki jo zahtevajo za posojila industrijam in podjetjem. Vendar bi ta olajšava ostala brez pravega haska, če bi vlada hkrati ne odpravila omejitev glede obsega kreditov, ki so jih lahko deležni klienti banknega omrežja: zato je tudi umaknila dosedanje prepoved, da bi banke priznavale klienti nad 15 odst. dodatnega kredita glede na stanje pred uvedbo zadnjih omejitev. V tej zvezi pa je treba takoj pripomniti, da odprava kreditne omejitve velja samo za večje gospodarske organizacije, to je za podjetja, ki najemajo posojila za nad pol milijarde lir. Vsa srednja in manjša podjetja, ki predstavljajo dober del ograda i-

DANES

Na sestanku med vlado in sindikati, ki bo 2. januarja, bodo razpravljali o sindikalni zahtevi, da se povišajo pokojnine za 15.000 lir mesečno od 1. januarja dalje. Sindikati utemljeujejo svojo zahtevo z ugotovitvijo, da so bile zlasti pokojnine do 100 tisoč lir mesečno v letošnjem letu najbolj prizadete zaradi druginje in inflacije.

V Beogradu so objavili besedilo, s katero je jugoslovanska vlada odklonila avstrijski odgovor na njeno prejšnjo noto ter ga označila kot povsem nesprejemljivega. V jugoslovanski noti je med drugim rečeno, da mora Avstrija pokazati nov pristop k vprašanju odnosov z Jugoslavijo, kar lahko stori predvsem s spoštovanjem mednarodnih obveznosti in v prvi vrsti tistih, ki se tičejo manjšin.

2. JANUARJA ZAČETEK POGAJANJ MED VLADO IN SINDIKALNO FEDERACIJO

SINDIKATI ZAHTEVAJO POVIŠANJE POKOJNIN ZA 15.000 LIR MESEČNO

Povišanje bi moralo stopiti v veljavo s 1. jan. 1975
Zahteva zanima več kot 6,5 milijona upokojencev

RIM, 28. — Prvo srečanje med vlado in sindikalno federacijo v novem letu bo 2. januarja, na katerem bodo sindikati razpravljali z ministrom za delo o povišanju pokojnin. Ti važni pogovori spadajo v okvir neposrednih stikov sindikalnih organizacij z vlado, ki so se začeli že pretekli teden s sestankom pri predsedniku Moru.

O pokojninah so sindikalne organizacije že svoj čas sestavile svoje zahteve in jih predložile vladi takoj po njihovi umestitvi. Sindikati zahtevajo, da se s 1. januarjem povišajo za 15.000 lir mesečno pokojnine upokojencev vsedravnega zavoda za socialno zavarovanje — INPS in upokojencev državnih in krajevnih uprav. Med temi so seveda tudi tako imenovane socialne pokojnine in pokojnine za kmete, obrtnike in male trgovce.

Sindikalne organizacije so se odločile za to zahtevo, ker so bile v teku letošnjega leta pokojnine hudo prizadete zaradi druginje in inflacije. Zato poudarjajo, da mora vlada na pogajanjih še posebno upoštevati ta dejstva. Obenem bo treba na pogajanjih stre-

meti tudi za tem, da se zavarovanje upokojencev pred stalnim naraščanjem življenjskih stroškov. V tej zvezi sindikati zahtevajo, da je treba pokojnine tako urediti, da se bodo avtomatično ovrjednile, če bo prišlo do zmanjšanja vrednosti njihove kupne moči.

Kot smo že omenili sindikati zahtevajo, da se s 1. januarjem povišajo pokojnine za 15.000 lir mesečno. Tega povišanja bi bilo deležnih 6,5 milijona upokojencev

Bralce opozarjamo, da je tudi danes naše poročanje o svetovnem dogajanju nekoliko pomanjkljivo zaradi stavke tehničnega osebja tiskovnih agencij.

OSTAVKA GENERALOV QUARTUCCIA IN MINGHELLIJA

Zaostren pritisk na vlado proti demokratizaciji policije

Zagovorniki «trde roke» nasprotujejo «sindikatu policije»

RIM, 28. — Potres v vojaških vrhovih javne varnosti ali nov namer politične desnice, ki skuša instrumentalizirati višje častnike javne varnosti, predvsem policije, z namenom, da postavi vlado pred novo obliko «protipriležnosti» sprčo težej po demokratizaciji in reorganizaciji sil javnega reda? To je vprašanje, ki si ga zastavljajo politični komentatorji po sporočilu dveh visokih častnikov javne varnosti, policijskega nadzornika generala Girolama Quartuccia in generala Osvolda Minghellija. Res je, da je notranji minister Gui sklenil prvi trenutek zavrniti ostavko omenjenih policijskih častnikov in jih poklical na razgovor, toda ni izključeno, da se bo val ostavk v vojaškem okviru policijskega aparata razširil od centra na periferijo in predstavljal nekakšen poskus «preštevavanja» tistih, ki so v policiji za «trde roke» in ohranili, ki jih nadzorujejo ostali, ki jih krogi javnega mnenja, da se mora tudi policija prilagoditi doseženim stopnjam družbenega napredka in spremeniti svoj zloj represivni, v resnici pa neučinkovit, sistem.

General Quartucci in Minghellija sta očitno predstavnika «trde roke». Ne gre jima po gođu to, kar se dogaja v policiji. Ne gre jima zamisliti o sindikatu policijskih agentov, ki naj bi bil povezan s sindikalno centralo CGIL - CISL - UIL, za kar se je pretekli tveč dila v petsto agentov, častni-dvatisoč in petsto agentov, častni-koj in podčastnikov javne varnosti. Ne gre jima celo to, da v policiji poveljujejo «bivokrali», se pravi civilni državni funkcionarji (prefekti, funkcionarji notranjega ministrstva) in ne «vojaško o-sebej».

Zato sta dala ostavko. Pri tem očitno računata na podporo v določenih političnih krogih, da o dejanskem pritisku, ki ga predstavlja tako dejanje, sploh ne govorimo. Minister Gui, ki je nadzoroval odstranjenega Tavianija, se mestil izrekel s posebno okrožnico, proti oblikovanju policijskega sindikata in s tem sprejel stališče stotipe demokratičnih poslancev, ki menijo, da mora policija ostati taka kot je.

Drugače mislijo sindikati in predvsem mislijo drugače sami agenti javne varnosti. Na rimskem zborovanju, ki so mu predsedovali tajniki Federacije CGIL, CISL in UIL, Lama, Storti in Vanni, so agenti zahtevali predvsem odpravo svojih «organizacij» policije. Agenti trdijo, da je to anahronizem, saj je policija povsod v zahodni Evropi civilna služba, ne pa «notranja vojska». Agenti zahtevajo svoj sindikat, pravico do urejenih umikov, do pravičnih mezd, Naveličani so, da jih pošiljajo nad delavce in študente, medtem ko je služba za boj proti zločinom zelo pomanjkljiva in zanemarljiva.

Vlada bi najprej morala prekliti kraljev odlok o militarizaciji policije v Italiji, nato pa se lotiti

INPS, ali 90 odstotkov vseh upokojencev. Povišanje bi moralo veljati tudi za upokojence državnih in krajevnih uprav, za socialne pokojnine in za pokojnine avtonomnih delavcev, med katerimi so kmetje, obrtniki in trgovci.

Praktično, naj bi se pokojnine, ki znašajo sedaj 42.950 lir povišale na 57.950, pokojnine od 50.000 na 65.000, od 75 na 90.000 od 100 tisoč na 115.000 in od 115.000 na 130.000.

Pri tem je treba upoštevati, da se morajo pokojnine s 1. januarjem nujno povišati za 13 odstotkov na osnovi dosedanjih zakonskih odlokov, ki določajo njihovo delno ovrdenotenje upoštevajoč povišanje življenjskih stroškov v prejšnjem letu. Zato sindikati predlagajo, da se določi povišanje 15.000 lir mesečno za vse pokojnine, da ne bodo upokojenci z nizkimi pokojninami prizadeti in da se začne polagoma zmanjšati razpon med nizkimi in visokimi pokojninami. Dosedanji ključ povišanja pokojnin na osnovi odstotkov je bil najbolj ugoden visokim pokojninam, najmanj pa nizkim.

Sestanek med sindikati in vlado o pokojninah bo prva preizkušnja za novo Morovo vlado in njeno politiko v prihodnjem letu. Če se bodo ti pogovori zadovoljivo zaključili za upokojence, bodo tudi nadaljnja pogajanja s sindikati za ovrdenotenje točke draginske doklade in za zagotovitev plače delavcem v primeru brezposelnosti potekala v boljsem vzdušju in razumevanju. Kot vidimo torej, so sindikati postavili na prvo mesto vprašanje nizkih pokojnin, ki so z letošnjo veliko draginjo največ izgubile na svoji vrednosti.

Odpor proti povišanju prejemkov visokih funkcionarjev

RIM, 28. — Nedavna odločitev računskega dvora, da se visokim državnim in sodnim funkcionarjem, ki so zaposleni pri predsedstvu vlade in ministrstvu za finance izplača od 80 do 160 nadur mesečno, jim bo prineslo od 200.000 do 400 tisoč lir na mesec več, je povzročila pri sindikatih in v mnogih političnih krogih odločno nasprotovanje. Sindikati so že poslali prijetnemu ministru zahtevo, naj se spoštujejo obstoječi zakoni o visokih državnih funkcionarjih, ki pravijo, da so v njihovi plači zaposlene vse ostale morebitne doklade. Nekateri komunistični senatorji pa so vložili v senatu vprašanje proti tej odločitvi računskega dvora. Zahtevajo, da vlada pojasni, kako bo sploh spoštovala svojo obveznost v zvezi z varčevanjem in bolj pravično socialno politiko, če bo dovolila, da se visokim birokratom znatno povišajo že itak visoke plače.

Avstralski premier med ruševinami Darwina

Avstralski ministrski predsednik Whitlam si je včeraj ogledal mesto Darwin, ki ga je silovit ciklon hudo razdejaval. Na sliki: premier (na desni) se pogovarja s prebivalci mesta, ki so morali zapustiti svoje domove

OBJAVLJENO BESEDILO NOVE JUGOSLOVANSKE NOTE AVSTRIJI

SFRJ v celoti odklanja odgovor avstrijske vlade na svojo noto

Avstrija mora spremeniti svoj pristop k odnosom z Jugoslavijo, kar mora potrditi predvsem z izpolnjevanjem določb mednarodnih dogovorov

(Od našega dopisnika)
BEograd, 28. — Jugoslovanska vlada je v noti, ki jo je včeraj izročila avstrijskemu veleposlaniku v Beogradu, odbila kot nesprejemljiv odgovor avstrijske vlade na svojo noto in poudarila, da v celoti ostaja pri stališčih in zahtevah, prikazanih v svoji noti od 29. oktobra.

V noti jugoslovanske vlade, ki je bila danes objavljena, se ugotavlja, da je jugoslovanska vlada po zaporednih naporih, da s konstruktivnimi predlogi prispeva k rešitvi vprašanj, ki ovirajo, ne po njeni krivdi, razvoj jugoslovansko-avstrijskih odnosov, s svojo zadnjo podrobno dokumentirano noto storila še en napor v tej smeri. Jugoslovanska vlada je obžalovanjem ugotovila, da avstrijska vlada v svoji noti ne le, da ne skuša preučiti rešitve teh vprašanj, temveč išče opravčila za svoj negativni pristop k odnosom z Jugoslavijo, ki se, kot je bilo ugotovljeno v predhodni jugoslovanski no-

ti, izraža v neizpolnjeni državnih pogodbah iz 1955. leta in drugih mednarodnih sporazumov. Jugoslovanska vlada posebno odbija trditve avstrijske vlade, da je Avstrija v celoti izpolnila in deloma celo «preseglala» določila državne pogodbe, ki se nanaša na slovensko in hrvaško manjšino. O neutemeljenosti in samovoljnosti teh trditve priča tudi stališče manjšin, ki sta jih ocenili kot netočno prikazovanje položaja, v katerem živita.

Ker gre za jasna in nedvoumna določila mednarodnega sporazuma in za načela o odnosih med državami, ki so bila sprejeta v svetovni organizaciji, jugoslovanska vlada ne vidi nikakršnega razloga, da se o teh vprašanjih razgovarja, kot se to predlaga v noti avstrijske vlade in v javnih izjavah njenih zastopnikov. Take predloge jugoslovanska vlada ne more drugače tolmačiti kot poskus revizije državne pogodbe, ki je rezultat zmage zavezniških sil v dru-

gi svetovni vojni, kakor tudi drugih mednarodnih sporazumov, kot je na primer protokol o izpolnitvi arhivskega sporazuma in o vrnitvi kulturnih dobrin iz 19. aprila 1958. Prej omenjeni koraki avstrijske vlade, ki so prav tako v nasprotju s prej danimi zagotovili avstrijskih državljanov Jugoslaviji, da bo Avstrija izpolnila svoje obveznosti iz državne pogodbe in drugih mednarodnih sporazumov, so poskušali medsebojne odnose in prišli jugoslovansko vlado, da ponovno odločno zahteva izpolnitev obstoječih mednarodnih obveznosti avstrijske vlade.

Zgodovinsko je dejstvo, se poudarja v noti jugoslovanske vlade, da je Jugoslavija podpirala stremeljenja avstrijskega ljudstva po neodvisni in demokratični Avstriji in po sklenitvi državne pogodbe. Izhajajoč iz dolgoročne začrtane politike prijateljstva do sosedne Avstrije, se je Jugoslavija prav tako stalno zavzemala za razvoj vsestranskega sodelovanja na dvostranskem in širšem mednarodnem področju. Pri tem je Jugoslavija pokazala tudi veliko potrpežljivost in pričačevala, da bo Avstrija z doslednim izvajanjem svojih mednarodnih obveznosti odstranila, kar ovira razvoj prijateljskih odnosov z Jugoslavijo, kar je po globokem prepričanju jugoslovanske vlade tako v interesu jugoslovanskih narodov in narodnosti, kakor tudi avstrijskega naroda.

Jugoslovanska vlada bo cenila vsak konstruktivni napor v sosedni Avstriji po razvoju sodelovanja s SFRJ, toda odgovor avstrijske vlade, ki ga spremlja povečana protijugoslovanska gonja v delu avstrijskega tiska, ponovno kaže, da v praksi ni prišlo do nikakršnih sprememb v politiki negativnega pristopa k odnosom z Jugoslavijo. Jugoslovanska vlada v zvezi s tem odločno odbija poskus v avstrijski noti, da se s sklicevanjem na «svobodo tiska» skuša opravičiti organizirana in dirigirana protijugoslovanska gonja. Jugoslovanska vlada poudarja, da takšen odnos do Jugoslavije ne vodi k premostitvi sedanega stanja, ki je rezultat avstrijske negativne politike do Jugoslavije, ter pričakuje, da bo avstrijska vlada sročila potrebne ukrepe, da se to premosti in s tem omogoči pozitivni razvoj medsebojnih odnosov.

Jugoslovanska vlada ponavlja svojo pripravljenost, da v duhu svoje politike dobrososedskih odnosov razvija take odnose tudi s sosedno Avstrijo. Če je to prav tako cilj avstrijske vlade, kot je to avstrijska vlada večkrat zagotavljala, se poudarja na koncu jugoslovanske note, je nujno, da avstrijska vlada opusti dosedanje negativni pristop k odnosu v celoti, kar mora konkretno potrditi predvsem z izpolnjevanjem mednarodnih sporazumov.

BOŽO BOŽIČ

DEŽELNO SREČANJE EMIGRANTOV V VIDNU

Problem emigracije reševati z novo gospodarsko politiko!

Predstavniki Zveze slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije so zahtevali tudi priznanje Slovencev v videnski pokrajini

VIDEN, 28. — Danes je bilo v Vidnu srečanje o emigraciji, ki so ga ob sodelovanju sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL priredila emigrantska društva Zveze slovenskih izseljencev iz Beneške Slovenije, ALES in ACLI — ERAPLE. Srečanje pomeni pomembno etapo v boju za rešitev emigrantskih problemov, saj je poudarilo predvsem dejstvo, da boj za rešitev problemov emigrantov povsem sovpadá z bojem celotnega delavskega razreda v državi in da je torej nujno potrebna akcijska enotnost vseh delavskih organizacij doma in v tujini, da se rešijo osnovni gospodarski in socialni problemi države.

Srečanja so se med drugim udeležili senator Silvano Baccicchi, poslanca Mario Lizzero in Castiglione, deželni odbornik Dal Mas (v spremstvu raznih funkcionarjev odborstva za emigracijo) Carlo Volpe in Bertoli ter deželni svetovalci Mario Colli, Arnaldo Ba-

(Nadaljevanje na 8. strani)

V ZVEZI Z ZDRAVSTVENO OSKRBO

Jutri na deželni sedeži prva pripravljala sestanaka

Od 1. januarja 1975 neposredna oskrba v pristojnosti deželne uprave

V okviru priprav za prevzem pristojnosti, ki zadevajo bolniško oskrbo v Furlaniji - Juljski krajini — od 1. januarja 1975 bo ta pristojnost kakor znano prešla z državo na deželno upravo — je odbornik za zdravstvo Nardini sklical za jutri, 30. decembra, posebni srečanja s predstavniki ustreznih ustanov z našega področja. V sejni dvorani v Ul. Stella se bo Nardini ob 15. uri sestal z ravnatelji deželnih sedežev bolniških ustanov, uro pozneje pa bo skupna seja s predstavniki in zdravstvenimi ter upravnimi voditelji bolnišnic iz vse Furlanije - Juljske krajine.

V tej zvezi je odbornik Nardini na glasil, da gre za prvi širši stik pri zadetih dejavnikih pred skorajšnjim začetkom izvajanja državnega zakona št. 386 o prenosu zdravstva in ustreznih deželnih norm. Na podlagi teh norm bo deželna uprava od 1. januarja dalje posredovala za neposredno zdravstveno oskrbo deželanov, ne glede na to, kateri bolniški blaginji kdo pripada.

Skupščina časnikarjev s tajnikom FNSI Ceschio

V četrtek, 2. januarja 1975 bo na sedežu Časnikarskega kroga na Korz-u Italija skupščina časnikarjev iz naše dežele, ki se je bo udeležil tajnik vseždravnega sindikata časnikarjev FNSI Luciano Ceschio. Sestanek se prične ob 15.30. Ceschio bo poročal o pogajanjih za obnovo človevne pogodbe.

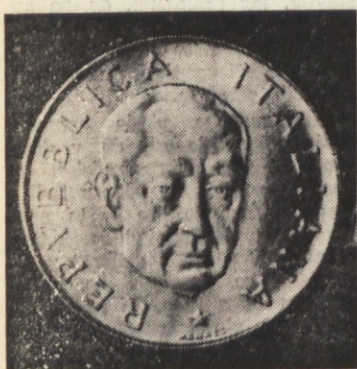
Novi deželni prispevki za razvoj šolstva

V petek se je sestal deželni odbor. Na seji, ki jo je vodil podpredsednik De Carli, so sprejeli nečrta za porazdelitev deželnega prispevka za šolsko leto 1974-75 v korist dijakov višjih srednjih šol in umetnostnih zavodov Furlanije-Juljske krajine. Po načrtu, ki ga je predlagal pristojni odbornik Volpe, bo znanal skupni deželni prispevek v ta namen (iz teh sredstev se priznavajo študijske štipendije za dijake omenjenih zavodov) 640 milijonov lir.

Posamezni dijaki, ki ustrezajo pogojem deželnega zakona št. 19 iz leta 1965, bodo prejeli študijske štipendije po 40.000 lir. V okviru posameznih pokrajin bodo deželni prispevki naslednji: tržaška pokrajina 13 milijonov lir (325 dijakov), goriska pokrajina 125 milijonov lir (3.102 dijakov), pordenonska pokrajina 134 milijonov (3.353 dijakov) in videnska pokrajina 308 milijonov (9.209 dijakov). Vsega skupaj bo po vsem tem prejelo študijsko

OB STOLETNICI MARCONIJEVEGA ROJSTVA

V prometu novi 100-lirski kovanci

V teh dneh so italijanske banke dale v obtočnik nove kovance po 100 lir. Ker poteka letos stoletnica Marconijevega rojstva, so kovanci posvečeni prav temu velikemu Italijanskemu fiziku, radiotehniku ter sodelavatelju brezžične telefonije, ki je leta 1909 prejel Nobelovo nagrado. Kovance je izdala državna kovnica iz Rima, izdelal pa jih je eden največjih tovrstnih italijanskih umetnikov, G. M. Monassi. Na eni strani je upodobljen Marconijeva glava; poleg nje sta še napis »Repubblica italiana« in ime izdelovalca. Na drugi strani so radijska antena, ki spominja na delo radiotehnika, njegovo ime, letnica rojstva in letošnji datum, vrednost kovanca ter črka R, ki je oznaka državne kovnice.

Številno kovancev, ki so jih dali v obtočnik, je žal dokaj nizko in zato nikakor ne bo pogosto velike žetje denarnega prometa po družbi. Stotakov ni niti toliko, kolikor je vseh italijanskih državljanov, saj so skovali le 50 milijonov kosov. Če se bo zgodilo, kot so mnogi napovedali in sicer, da bodo številni obdržali vsaj en kovance zase za spomin, bo krožilo bore malo Marconijevih komemoracijskih kovancev.

Kar se tiče numizmatikov, moramo pripomniti, da niso preveč zadovoljni z novimi stotaki. Estetsko so ti zelo skromni in zato ne bodo predstavljali nikakršne zanimivosti na mednarodnem trgu. Numizmatiki pravijo, da bi lahko Italija lepše počastila Marconija. Ena možnost je ta, da bi mu posvetila vrednejši denar, druga pa, da bi spravila v promet recimo 10-krat toliko stotakov, ki bi tako res krožili po rokah vseh. Vsekakor pa — pravijo numizmatiki — bi lahko Italija bolj pogosto izdajala nov denar. V zadnjih 15 letih so namreč spravi-

štendi 15.983 dijakov iz vse Furlanije - Juljske krajine.

Na predlog odbornika za šolstvo Volpeja je deželni odbor nadalje nakazal 137 milijonov lir za kritje stroškov, ki so jih imele občinske uprave v naši deželi pri brezplačnem podeljevanju učbenikov revnejšim šolobveznim otrokom iz naše dežele.

Kongresni center v pomorski postaji

Pretekle dni se je na trgovinski zbornici sestal glavni svet Neodvisne ustanove za tržaški velesejem. Na sestanku so med drugim odobrili proračun ustanove za leto 1975, predsednik dr. Slovcich pa je orisal program prireditev, ki si bodo sledile v novi poslovni sezoni. V času od 4. do 11. maja bo mednarodno srečanje o problemih prehrane v svetu, junija meseca pa bo običajni mednarodni sejem, ki ga bo to pot spremljala vrsta mednarodnih kongresov z različno tematiko. Prav prirejanje teh kongresov vzbuja največje skrbi, saj v Trstu, kakor znano, primanjkuje primernih dvoran. V ta namen je vodstvo velesejma opravilo vrsto

korakov, da bi si zagotovilo prostore sedanjega skladišča št. 42 v okviru pomorske postaje.

Pričelo se je plačevanje prometnih taks za 1975

V začetku tedna se je v uradu ACI v Ul. Cumano 2 začelo plačevanje prometnih taks za leto 1975 za vozila, ki imajo 10 ali več konjskih moči. Urad posluje ob delavnikih od 8. do 13. in od 15.30 do 17.30, ob sobotah pa le dopoldan od 8. do 13. ure.

Vsekakor pa je plačevanje prometnih taks možno tudi v uradu pri Sv. Andreju (pri Fiatu), in sicer ob delavnikih (razen ob sobotah) od 8.30 do 12.30 in od 14. do 16.30 ter v uradih v Ul. Flavia in na Trgu Duca degli Abruzzi 1, ki poslujejo ob delavnikih od 8.30 do 12. in od 16. do 18. ure (ob sobotah le od 8.30 do 11.30).

Ob tej priložnosti bodo lahko vozniki, ki so plačali »una tantum«, pa čeprav so bili kasneje tega oproščeni, zahtevali, naj se jim to poravnava. To je možno le v dopoldanskih urah v uradu v Ulici Cumano.

Kot redno vsako leto se Zveza invalidov NOB ob izteku starega leta spomni svojcev svojih članov in obdaruje otroke bivših borcev - invalidov s skromnimi paketi. Na sliki nekaj otrok bivših borcev pred novoletno jelko

JUTRI IN POJUTRIŠNJEM BREZ ZDRAVNIŠKE OSKRBE

ZASEBNI IN OBČINSKI ZDRAVNIKI SO NAPOVEDALI DVODNEVNO STAVKO

Delavski sindikati so stavko obsodili: v njej vidijo napad na zdravstveno reformo

Jutri in pojutrišnjem bodo v vsej pokrajini stavkali zdravniški bolniški blaginji in občinski zdravniški. Dvodnevno stavko so napovedali na vseždravni ravni in tej odločitvi vsedravnega zdravniškega sindikata federacije sta se pridružili tudi tržaška sekcija Vseždravnega združenja zdravnikov bolniških blaginji in Vseždravno združenje občinskih zdravnikov. Zadnja dva dni leta bodo torej vse krajevne zdravniške izpostave zaprte, bo pa deloval posebna služba za nujnejše posege. Združenje občinskih zdravnikov je namreč zagotovilo, da se bodo zdravniki sicer javili v izpostavo, a ne bodo izvedli pregledov, razen v nujnih primerih.

Začudilo in pomenljivo je, da so se zdravniki odločili za takšno protostavko, akcijo, ki bo nedvomno sprožila občutne težave za celotno prebivalstvo, ravno ob uvajanju tako

imenovane zdravstvene reforme, ki naj bi občutno preobrazila zastarele italijanski sistem zdravstva. Jasno je, da se reforma v marsičem dotika interesov ter raznih privilegijev zdravniške kategorije in od tu odločitev za protostavko. Tržaško združenje zdravnikov je svoj dvodnevno stavko opravilo v posebnem poročilu, v katerem je rečeno, da zdravniki protestirajo proti okrnitvi pogovorne moči zdravnikov, ki jo sicer zagotavlja zakon št. 388 iz preteklega avgusta, okrnitev, ki bo oškodovala izključno zdravniško kategorijo, ki pa lahko predstavlja hudo precedens, ki bi v bodoče mogel prizadeti vse ostale delavske sloje.

Glede najavljene stavke so nemudoma izrekli svoje stališče delavski sindikati. Protostavko akcijo zdravnikov so odločno obsodili. Stavka ni le hud udarec za vse prebivalstvo, ki bo na ta način ostalo brez zdravniške oskrbe, je rečeno v poročilu, ki ga je v teh dneh izdala enotna sindikalna federacija CGIL, CISL in UIL v odgovor na najavljeno stavko, temveč je tudi očiten napad na vsak naskus spreminjanja sedanjega zdravstvenega sistema. V svojem poročilu enotna sindikalna federacija obnem poudarja, da se tudi oblike neposredne zdravstvene oskrbe, ki jo predvideva zakon iz leta 1971, še ne izvajajo v vseh pokrajinah italijanske republike ravno zaradi odpora zdravniških organizacij.

Nov urnik za brivske in frizerske salone

S 1. januarjem 1975 bo stopil v veljavo nov urnik za brivske in frizerske salone. Tržaški župan je namreč na željo združenja obrtnikov prekladal vse dosedanje ukrepe, ki so urejali to področje ter objavil nova pravila za poslovanje brivskih in frizerskih salonov.

Novi zimski urnik bo sledeč: Brivski saloni bodo poslovali ob ponedeljkih, torekih, četrtek, petkih in sobotah od 8. do 12.30 in od 15.30 do 19.30, ob sredo bodo poslovali samo popoldne (od 15.30 do 19.30), če pa bo naslednji dan praznik, tudi dopoldne (od 8. do 12.30).

Med igro mlad fant skočil skozi okno

Zaradi prevelike zaganosti v igri je mlad fant najbrž pozabil da pod oknom ni podzidka in je nato skočil v prazno z višine 4 metrov. To se je večeraj pripetilo 14-letnemu Ferrucciu Periniju iz Ul. S. Cilino 24, ki se je igral s prijatelji »dopovedi in policajev« v meniškem zavodu v Ul. Giulia. Pri padcu si je dijak zlomil levo zapetje, si odprl levo ramo in zadobil več lažnih pri udarcev po nogah in po hrbtu. Prijatelji so mu takoj priskočili na pomoč, 22-letni študent Livio Metton pa ga je z avtomobilom odpeljal v bolnišnico. Tam so ga sprejeli na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v mesecu dni.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA V TRSTU

voščič

vsem stojim podpornikom, prijateljem in obiskovalcem

srečno novo leto 1975!

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 28. decembra se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo pa je 11 oseb. UMRLI SO: 81-letni Angelo Franceschin, 81-letni Vincenzo Mongelli, 67-letni Luigi Varnerin, 85-letni Giuseppe Odoni, 97-letna Stelina Mirko vd. Agostini, 97-letna Giovanna Biedner vd. Rudez, 74-letni Teodoro Martinese, 79-letna Violetta Dragicevich vd. Bevilacqua, 84-letni Annarita Succ, 52-letna Celestina Spaz-zali in 77-letni Giuseppe De Colli.

OKLICI: uradnik Felice Di Felice in študentka Niki Juanydisz, finančni stražnik Pantaleo Montoro in gospodinja Giovanna Merola, knjigovodja Giovanni Vatta in uradnica Bruna Reggente, čuvaj Antonia Pistillo in gospodinja Antonietta Mucedola, avtorica Marilena Carli in študentka Pierina Bertoli, sodnik Francesco Ligabue in gospodinja Paola Maria Bertoli, in uradnik Rinaldo Meattini in učiteljica Roberta Zuttion, upok. Nereo Zullani in šivilja Anna Kuletic, uradnik Corrado Bessanese in uradnica Silvana Besson, trgovca Peter Digovine in trgovka Serena Skerl, geometer Dario Pindozi in uradni-

KRZNA

SUPER ELEGANTNI MODELJI VIŠJA KAKOVOST MERE JOPICEV OD 42 DO 54 NASIVKI VELIK PRIHRANEK PELLICCERIA CERVO

1RS1 TEL. 796-301 Viale XX Settembre št. 16/III

ca Giuliana Pestelli, delavec Aldo Gretti in gospodinja Giuliana Shiviz, finančni stražnik Domenico Rodà in gospodinja Bianca Gorghetto, čevlar Francesco Lanzone in gospodinja Noris Barut, uradnik Walter Negri in uradnica Marisa Barbaroli, vodja podjetja Fausto Alessandrelli in študentka Patrizia Paolassini, pristanišnik Silvio Vivoda in uradnica Annarita Bergamo, kemijski analitik Sergio Laurenti in uradnica Gigliola Rebbucci, železničar Franco Puls-

neli in šivilja Maria Alfonsina Iantosca, univ. študent Augusto Zen in univ. študentka Daniela Del Conte.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN

(od 13. do 16. ure) Rossetti - Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Tamaro & Neri, Ul. Dante 7.

NOCNA SLUŽBA LEKARN

(od 19.30 do 8.30) Godina - Patuna, Trg sv. Jakoba 1; Grigoloni, Alla Minerva, Trg V. Gio: ti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4.

LEKARNE V OKOLICI

Bolunec (tel. 228-124), Bazovica (tel. 228-165), Opčine (tel. 211-001), Prosek (tel. 225-141), Božje polje (tel. 200-121), Sesljan (tel. 209-197), Zav. lje (tel. 213-137), Milje (tel. 271-124).

ZA VAŠO POROKO

»FOTOGRAFIA» EGON

Oglasite se pravočasno

Telefon 793-295

TRST, Ul. Orlandi 2 (Barriera)

V SREDO IN ČETRTEK

Zaprta uradi generalnega konzulata SFRJ

Uradi Generalnega konzulata SFRJ Jugoslavije v Trstu bodo v sredo, 1. januarja in v četrtek, 2. januarja 1975, zaprti zaradi državnega praznika.

Lestvica

za stanovanja IACP v Nabrežini

Zavod za ljudska stanovanja IACP sporoča, da je bila objavljena prednostna lestvica natečaja z dne 29. januarja 1974 za dodelitev 24 stanovanj, ki jih gradijo v Nabrežini — Kamolomi. Lestvica je na vpogled na oglašni deski županstva v Nabrežini in na tajništvu ustanove v Trstu, Ul. Ghirlandaia 43.

Kino

Ariston 14.30 »Cognome e nome: La-combe Lucien«. Barvni film režiserja Louisa Malleja.

Nazionale 14.30 »Robin Hood«. Barvni Walt Disneyev film. Risanka.

Excelsior — matineja ob 10.00—11.30 »Miao, miao, arriva, arriva«.

Excelsior 14.30 »C'eravamo tanto amanti«. Nino Manfredi, Vittorio Gassman, Stefania Sandrelli. Barvni film.

Grattacielo 14.30 »Borsalino & Co.«. Barvni film režiserja Jacquesa Delaya. Igra Alain Delon.

Fenice — matineja ob 10.00—11.30 »L'arciera di fuoco«.

Fenice 14.30 »Porgi l'altra guancia«. Terence Hill, Bud Spencer. Barvni film.

Eden 16.00—22.15 »Finché c'è guerra c'è speranza«. Alberto Sordi in Silvia Monti. Barvni film.

Ritz 15.30 »Agente 007: L'uomo dalla pistola d'oro«. Barvni film. Igra Roger Moore.

Aurora 15.00 »Anche gli angeli tirano di destros«. Barvni film.

Capitol 15.00 »Herbie il maggiolino sempre più matto«.

Cristallo 15.00 »Il grande Gatsby«. Barvni film. Igrata Robert Redford in Mia Farrow.

Impero 15.00 »La stangata«. Paul Newman in Robert Redford.

Filodrammatico 15.00—22.00 »Ginger, il simbolo del sesso con licenza d'amare«. Prevedano mladino pod 18. letom.

Moderno 14.30 »Il maggiolino Dudu contro leoni, pantere e zebu«. Film v barvah.

Ideale 15.00 »Tarzan e il cimitero degli elefanti«. Johnny Weissmüller in Maureen O'Sullivan.

Vittorio Veneto 14.30 »Altrimenti ci arrabiamo«. Terence Hill in Bud Spencer. Barvni film.

Abbazia 14.30 »Piedone lo sbirro«. B. Spencer. Barvni film.

Astra 14.30 »Papillon«. S. McQueen, Dustin Hoffman. Barvni film.

Volta - Milje 15.00 »Zanna bianca«. F. Neri in Vima Lisi. Barvni film.

Mignon 14.30—22.00 »La terrificante notte dei robot assassini«. Barvni film.

Radio 14.30 »Il sergente Rompignion«. Franco Franchi.

OB VČERAJŠNJEM SLOVESNEM ODPRTJU

NA OPČINAH OBNOVILI ZADRUŽNO PRODAJALNO

Prostore prodajalne so razširili, opremo pa obnovili

Na Opčinah, v Alpinski ulici so večeraj slovesno odprli prenovljeno zadržno prodajalno. Na prejšnjem prostoru, pretesnem, da bi kril namerajoče potrebe ter zahteve številnih odjemalcev, je zrastle raz-

širjena, svetla, sodobno opremljena samopostrežna prodajalna. Površina prodajalne se je podvojila. S prejšnjih 70 kv. metrov so sedaj razširili prostore na 160 kv. metrov. Prenovili in posodobili so tudi opremo in naprave, občutno se je pomnožilo razstavljeno blago in povečala se je seveda tudi izbira. Edina nevesočnost, če jo sploh lahko tako imenujemo, je dejstvo, da so ločili oddelek za sadje in zelenjavo od ostalih prostorov. Zadržno namreč niso dali dovoljenja, da bi bila oddelka združena in tako so morali prostor pregraditi.

S tem se odpira novo poglavje v zgodovini opneke zadržne prodajalne, ki je nastala v prvih povojnih letih. Zadržno, ki jo sestavljajo v glavnem openske ženske, so ustanovili že leta 1946. Od samega začetka je štela nad dvesto članic (in seveda tudi nekaj moških) in to število se je do danes le malenkostno zmanjšalo. Glavno bese do pri upravljanju in vsestranskem vodenju prodajalne je imel od ustanovitve domačin Alojz Purič, ki je to svojo poštvenost in skrb ohranil do danes. Tako kot skrbijo v vsakem poštenem obratu za stalno izboljševanje poslovanja, tako je bila tudi za zadržno prodajalno vsa ta leta ta skrb stalno prisotna. Prostore so v prejšnjih letih trikrat prenovili, in letos so se spet odločili za obnovitev.

Odlog bančnih rokov

V zvezi s stavko, ki so jo 18. decembra oklicali nameščenci tukajšnjih podružnic zavodov Banca di Credito in Banca Nazionale del Lavoro, je prefekt Di Lorenzo odredil, naj se roki za opravljanje bančnih poslov, ki so zapadli 18. decembra ali v petih dneh po tem datumu, podaljšajo za 15 dni od 19. decembra dalje. Zaradi stavke nameščencev zavoda Cassa di Risparmio dell'Istria (23. decembra), pa se rok za opravljanje bančnih operacij pri tem zavodu podaljša za 15 dni od 24. decembra dalje.

OSMICA

Benedikt Žerjal, Boršt 78, toči domače belo in črno vino.

Gledališča

POLITEAMA ROSSETTI Danes ob 16.30 tretja abonmajška predstava. Teatro Stabile iz Genova: »Lungo giorno di viaggio nella notte« Eugena O'Neill. Jutri ob 20.30 zadnja predstava O'Neillovega dela. Vstopnice v Pasazi Protti.

AVDITORIJ

Danes ob 17.00 ponovitev »L'Austria era un paese ordinato« Lina Carpinetia in Mariana Faragune. Jutri ob 20.30 predzadnja ponovitev. Vstopnice pri osrednji blaginji v Pasazi Protti. Vstopnice so po 1.500 lir.

ANSAMBEL TAIMS

Sodelujeta: Tovarna gramofonskih plošč HELIDON — Ljubljana in RTV Ljubljana — SAKOJ s priložnostnimi darili. Ne zamudite!

Predsednik upravnega odbora SLOVENSKEGA RAZISKOVALNEGA INSTITUTA sklicuje na podlagi 6. člena pravil redni občni zbor, ki bo dne 11. januarja 1975 ob 14.30 v prvem in ob 15. uri v drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani v Ul. Geppa 9, Trst, z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega odbora
2. Obračun in predračun
3. Popravki statuta
4. Razno

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE TRŽAŠKA KREDITNA BANKA S.p.A. TRST - ULICA F. PETRIZZI 10 - TEL. 0421-440

URADNI TEČAJ BANKOVCEV

27. decembra 1974

Ameriški dolar	668.—
Funt sterling	1537.—
Švicarski frank	258.75
Francoski frank	148.00
Nemška marka	268.50
Avstrijski šiling	37.80
Dinar: debeli	36.50
drobni	36.50

MENJALNICA vseh tujih valut

Dne 26. t.m. nas je zapustila naša draga mama in nona

IVANA RAVBER-roj. VREMEC

Pogreb bo jutri, 30. t.m., ob 10. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v cerkev na Opčinah.

Zalujoči: sinova Emil in Karlo, hčere Ivanka, Zora, Lilka in Olga, ter drugi sorodniki

Opčine, 29. decembra 1974

21. t.m. po dolgi bolezni nas je zapustil naš dragi

PAVEL GRGIČ

Od dragega pokojnika smo se poslovili 25. decembra na bazo-viškem pokopališču.

Zahvaljujemo se vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti.

Zalujoči: sestre Pepka in Milka z Ninom, vnuki Marija, Ema in Pina ter pravniki

Padriče, 29. decembra 1974

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi našega dragega moža in očeta

PAVLA GRGIČA

Posebna zahvala osebjem II. pnevmatološkega oddelka bolnice »Santorio Santorio«.

Zalujoči: žena Stanka, hčeri Lučka in Luiza ter sin Peter

Padriče, 29. decembra 1974

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ob izgubi naše drage mame in babice

JUSTE ČUK vd. KRALJ

se iskreno zahvaljujemo.

Zalujoči: hčere, sinovi, vnuki ter drugo sorodstvo

Trebeče, 29.

V DNEH, KO ČASOPISI ZARADI STAVK
TAKO POREDKOMA IZIDEJO.
JE ŠE TEMBOLJ PRAV, DA POMISLITE
NA USODO SVOJEGA LISTA!

NAROČITE SE TOREJ NA PRIMORSKI DNEVNIK

Za vse, ki poravnajo celoletno naročnino do 28. 2. 1975:

**brezplačno mesečnik DAN
in žrebanje 40 nagrad**

PRVA NAGRADA:

BARVNI TELEVIZOR PHILIPS GOYA,
22-PALČNI

DRUGE NAGRADE:

2. Izlet Primorskega dnevnika (za 1 osebo),
3. Izlet Primorskega dnevnika (za 1 osebo),
4. Izlet Primorskega dnevnika (za 1 osebo),
5. Radijski sprejemnik Philips RB 130,
6. Zložljivo kolo Graziella,
7. Kasetni magnetofon Philips EL 3302,
8. Kasetni magnetofon Philips EL 3302,
9. Kasetni magnetofon Philips EL 3302,
10. Fotografski aparat Agfamatik Sensor s torbico in flashem,
11. Fotografski aparat Agfamatik Sensor s torbico in flashem,
12. Fotografski aparat Agfamatik Sensor s torbico in flashem,
13. Pribor orodja Black & Decker U 6500,
14. Pribor orodja Black & Decker U 6500,
15. Pribor orodja Black & Decker U 6500,
16. Kuhinjska stenska ura z vgrajenim radijskim sprejemnikom,
17. Kuhinjska stenska ura z vgrajenim radijskim sprejemnikom,

18. Kuhinjska stenska ura z vgrajenim radijskim sprejemnikom,
19. Roštilj za kamping,
20. Roštilj za kamping,
21. Zbirka Humor (5 knjig),
22. Leksikon Cankarjeve založbe,
23. Mešalec Termozeta z mlinčkom (model York),
24. Mešalec Termozeta z mlinčkom (model York),
25. Mešalec Termozeta z mlinčkom (model York),
26. Knjiga: Ribe in raki v mednarodni kuhinji,
27. Pelaprati: Največji kuhar sveta,
28. Ti vražji fantje v letcih škafah - 3 knjige
29. Parni likalnik Termozeta Milord Personal,
30. Parni likalnik Termozeta Milord Personal,
31. Parni likalnik Termozeta Milord Personal,
32. Knjiga: Vohuni, agenti, vojaki,
33. Knjiga: Vohuni, agenti, vojaki,
34. Knjiga: V domačem vrtu,
35. Osebnostna tehnika,
36. Osebnostna tehnika,
37. Osebnostna tehnika,
38. Električni sušilec las Termozeta (model Professional),
39. Električni sušilec las Termozeta (model Professional),
40. Električni sušilec las Termozeta (model Professional).

NSK IZ TRSTA NAM SPOROČA

SPORED PREDAVANJ O SLOV. KNJIŽEVNOSTI

Prvo predavanje bo v sredo, 15. jan. 1975, ob 18.30 v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu - Predaval bo prof. dr. J. Koruza o nastajanju slovenske književnosti

Kot smo 8. t.m. že poročali, bo Narodna in študijska knjižnica v Trstu priredila tudi letos zelo zanimiv in poučen cikel predavanj, in sicer o slovenski književnosti. Vseh predavanj bo sedem. Predavali pa bodo profesorji s filozofske fakultete univerze v Ljubljani.

NSK nam je sedaj sporočila tudi točen spored predavanj, ki bodo vsako drugo sredo v mali dvorani Kulturnega doma ob 18.30.

Prvo predavanje bo v sredo, 15. januarja 1975.

Sporod vseh sedmih predavanj pa je naslednji:

1. Nastajanje slovenske književnosti. Predaval bo prof. dr. dr. Jože Koruza v sredo, 15. januarja 1975.
2. Slovenska poezija 19. stoletja. Predaval bo prof. dr. Boris Paternu v sredo, 22. jan. 1975.
3. Slovenska pripovedna proza v 19. stoletju. Predaval bo prof. dr. Matjaž Kmecl v sredo, 12. februarja 1975.
4. Slovenska moderna. Predaval bo akademik prof. dr. Anton Slodnjak v sredo, 26. feb. 1975.
5. Slovenski ekspressionizem. Predaval bo prof. dr. Franc Zdravce v sredo, 12. marca 1975.
6. Prispevek zahodnega dela v slovenski književnosti. Predaval bo dr. Lino Legiša v sredo, 26. marca 1975.
7. Sodobna slovenska književnost. Predaval bo prof. dr. Helga Glušić v sredo, 9. aprila 1975.

Sodelovali bodo tudi nekateri člani SSG iz Trsta.

Predavanja bodo poučna, zlasti za našo šolsko mladino in njene vzgojitelje. Zato NSK pričakuje, da bodo dobro obiskana.

Predstavitev Spacalove monografije

20. t.m. je bila v Tržaški knjigar- ni predstavitev monografije z naslovom »Spacal in Kras«. V prisotnosti lepega števila tržaških ljubiteljev likovne umetnosti je zbrane v imenu Založništva tržaškega tiska

pozdravil Mar.šo Kravos, nato pa je spregovoril ravnatelj založbe Lipa iz Kopra Črt Kolenc in pojasnil razloge in pomen izida take monografije prav v koprski založbi. O Spacalu kot umetniku in zlasti še kot izvirnem umetniškemu upodobljavcu Krasa, pa je spregovoril ravnatelj Moderne galerije v Ljubljani in umetnostni kritik dr. Zoran Kržišnik.

Ob tej priložnosti je številnim kupcem monografije prisotni umetnik Lojze Spacal poklonil v knjigo svoj podpis.

Večeri o Kocbeku

Kulturno združenje Most je v po- častitev sedemdesetletnice Edvarda Kocbeka priredilo tri prireditve: so- delavce revije Most pod skupnim naslovom Moje srečanje s Kocbe- kom.

O predavanju Marjana Rožanca, prvega izmed treh, smo že poroča- li, v soboto 14. t.m. pa je v Kul- turnem domu spregovoril znani lju- bljanski publicist in esejist Taras Kermauner. Njegovo pričevanje je bilo izjemno sugestivno in je za- obljelo dobro iz let neposredno pred drugo svetovno vojno do današnjih dni. Kermauner je Kocbeka opisal kot večnega izdajalca, vendar iz- dajalca v posebnem samosvojem razum- ljenem smislu besede, in enega te- meljnih mož sodobne slovenske kul- ture.

Ciklus pričevanje je zaključil dr. Aleš Lokar.

Uradni list št. 326 iz dne 13. de- cembra 1974 objavlja natečaj za 9 delovnih mest mehanografskega iz- vedenca v poskušnji in staležu osebja mehanografskega urada pri ministr- stvu za finance.

Podrobnejše podatke o natečaju daje urad tržaškega finančnega nad- zornišstva od 10. do 12. ure ob- delavnikov. Rok za vložitev prošnje se izteče 22. januarja.

BORST

Tragična smrt Danila Sedmaka

Na dan 17. t.m. smo spremili k zadnjemu počitku našega vaščana Danila Sedmaka, ki je umrl na tragi- čen in zagoneten način. Kdo je bil in kaj je bil Danilo Sedmak v svo- jih mladih letih? Po osnovni šoli, ki jo je ob 14. letu dokončal, ga je oče Anton poslal v Trst, da se izuči za ploščičarja. V domačem vaškem krogu je bil med ustanoviteli ja- marskega društva. Ko je izbruhnila druga svetovna vojna, je bil pokli- can k vojakom in so ga poslali na Sicilijo.

Ko so zavezniki osvobodili Sicilijo, so ga kot ujetnika poslali v Afriko, kjer je doživel marsikatero grenko uro. Ko je našel zvezo z jugoslovans- kim odporniškim gibanjem, so ga poslali ponovno v Italijo, odtod pa je kot prekomorec prešel Jadran in se boril do osvoboditve ter se vrnil do- mov kot partizan. Po osvoboditvi se je posvetil z veseljem kmetijstvu, v prostem času pa postal klarinetist pri domači godbi na pihala in igral tudi na harmoniko, da ga je družba rada imela v svoji sredi. Vsi vaščani in vsi njegovi znanci se ga s spoštova- njem in žalostjo spominjajo. Sorodni- kom izražamo iskreno sožalje.

Istega dne smo pokopali tudi dra- gega vaščana Gina Veljaka. Sicer ni bil iz Borsta, toda poroč se je z domačinko Zofijo Glavino, ki je pre- minila pred kratkim. Pokojnik je bil mirnega in vpludnega značaja. Vsem sorodnikom izrekamo globoko sožalje.

VAŠČAN

50 LET BRUNA KRALJA TENKAČEVEGA IZ TREBČ

Nekoč se je reklo, da se pri pete- setih letih človek sreča z Abrahamom. S tem naj bi človek postal že star. Danes, ko se je življenjska doba iz- redno podaljšala, je starost petdeset let praktično še le zrela doba. Kljub temu je petdeseti rojstni dan ven- dar lep jubilej, ki ga marsikdo us- trezno praznuje. In tako je primerno proslavil svoj petdeseti rojstni dan tudi Bruno Kralj iz Trebč po doma- čem »Tenkačevu«, ki se je rodil v tej vasi decembra 1924.

Ze pri šestnajstih letih so ga fa- šistične oblasti kot zavednega in na- prednega fanta, skupaj z drugimi mladimi vaščani, poslale v tako ime- novane »Battaglione specialie« od ko- der je sedanji slavljenec po zlomu italijanske vojske jeseni 1943 takoj ubral pot med borce za svobodo in boljšo, bolj pošteno družbeno ure- ditev. Priključil se je namreč tan- kovskim enotam prekomorske briga- de in se udeležil številnih bitk.

Po končani vojni je nekaj let služ- boval v Kopru, kjer si je tudi ustva- ril družino. Po nekaj letih se je z novo družino vrnil v svoj rojstni kraj, da bi pomagal in bil v oporo tudi staršem.

Kot komunist in član odbora vaše- ke sekcije komunistične partije je Bruno Kralj eden izmed najaktivnejših čla- nov vaše skupnosti tako na politič- nem, kulturnem in športnem področju. Zato čestitkam svojcev se pridru- žijo tudi člani domačih političnih, športnih in kulturnih organizacij ter vsi tovariši, ki mu iz srca čestita- jo in želijo še mnogo let plodnega dela.

Pooblaščenec diskriminirajo slovensko šolo

21. t.m. so se sestali tudi starši dijakov slovenskega oddelka stro- kovne šole »Galvani« ter ugotovili, da je za ukladno in popolno izo- brazbo otrok nujno, da pride do oša- nosvojitve tega oddelka in do iz- popolnitve nove samostojne strokov- ne šole s četrtim in petim razredom

za vse obstoječe sekcije ter z usta- novitvijo novih sekcij, kar je še po- seben potrebno in luči pooblaščenega odloka o zbornih organih, ki postavl- ja ta oddelek v podrejen položaj. Zato starši zahtevajo, da pristojne šolske oblasti še pred volitvami v zborni organe ukrepajo za osamo- svojitev šole, da ustanovijo še v tem šolskem letu četrti in v prihod- njem šolskem letu peti razred. Obe- nem naj še pred koncem tekočega šolskega razreda razglasio, katere nove sekcije nameravajo odpreti v prihodnjem letu.

Nezadovoljstvo nad pooblašče- ni odloki o šolskih organih ter zaht- eva, da se s posebnim odlokom za- gotovi slovenski etnični skupnosti v naši deželi šolska samoprava je na seji 11. decembra izrazilo tudi Zdru- ženje staršev otroškega vrtca ter osnovne šole pri Sv. Ani.

Slovenski otroški vrtec pri Sv. Ani

Otroci slovenskega otroškega vrt- ca pri Sv. Ani so tudi letos pri- pravili kratek program okrog bo- žičnega drevesca. Zupeli so nekaj pesmic in zaigrali dva prizorčka.

Ob koncu smo nazdravili ob 25. božičnici v tem vrtcu. Učiteljice, gospe Zlati Makarovič - Štrekelj, ki v tem vrtcu poučuje že 25 let, smo zazeleli še mnogo zdravil in uspeha polnih let službovanja.

Starši otrok slovenskega vrtca pri Sv. Ani

● Tržaški prefekt Di Lorenzo je iz- dal poseben odlok, po katerem bodo smeli tovarnjaki, ki pri polni obe- žitvi presegajo 50 stotov, opravljati reden promet tudi v sredo, 1. janua- rja in v torek, 6. januarja 1975.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB V KRIZU
V spomin mame Ane Ukmar ob 30-letnici njene smrti daruje sin Pe- pi z družino 20.000 lir.

Namesto cvetja na grob Emila Daneva daruje družina Marko Ten- ce 10.000 lir.

V spomin Božica in Franca Deve- taka darujeta družini Lilijane in Pepke 10.000 lir.

Domink in Kristina Sedmak 10.000 lir, Josip Hlusu (št. 346) 10.000 lir, Mario Dudine 5.000 lir, Delavska družba 5.000 lir, Marija Daneu 2.000 lir, Josip Gusič 5.000 lir.

Namesto cvetja na grob Marije Rupel darujejo Karlo Pirjevec 5.000 lir, Marija Bukavec 3.000 lir in Danica Verša 3.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto pismenih novoletnih vošč- il darujeta Alma Reschitz in Ma- rica Škabar 5.000 lir za Slovensko amatersko gledališče, obenem želita vsem sorodnikom, prijateljem in znancem srečno novo leto.

Srečno novo leto želijo dr. Sonji Mašeri Dorka in Pina z družinama in Jerica; v ta namen darujejo 5.000 lir za Slovensko planinsko društvo.

Ob drugi obletnici smrti drage mame daruje hči Ilda z družino 5.000 lir za PD Slovenec.

POSLEDNJA POT MARIJE RUPEL

NA PROSEKU JE UMRLA NAJSTAREJŠA VAŠČANKA

Pred dnevi so na Proseku pospre- mili k večnemu počitku najstarejšo vaščanko. »Marija od Pila«, kakor so radi imenovali Marijo Jurca vd. Rupel, je aprila letos dopolnila 93. leto. Ko smo jo pred tremi leti, ob njenem čestitljivem devetdesetem rojstnem dnevu, obiskali na domu, je bila še čila in živahna in na tistem smo si dejali, a ji bo dano užiti več kot tri pomladi.

Marija je zagledala luč sveta 7. a- priila 1881 v Pliskovici. V številni po- kmetki družini v tistih letih ni bilo kruha za vse in Marija je že kot otrok šla služiti v Dane pri Sežani ter tu tudi dokončala ljudsko šolo pod vodstvom učitelja Kosovele, pesnik- vega očeta. Leta 1903 se je napotila v službo na Prosek, kjer je srečala Antona Rupla, s katerim se je leto- kasneje omožila. V zakonu je povila pet otrok, od katerih so še trije živi. Hčerka Marija in sin Rudolf živita na Proseku, druga hči Pepka pa se je pred 18. leti odselila v daljno Avstra- lijo, od koder se je pred kratkim vr- nila na obisk. Vse otroke je vzgo-

PROSEK - KONTOVEL

Uspela božičnica v otroškem vrtcu

V petek popoldne, so malčki s Proseka - Kontovele pripravili v prostorih otroškega vrtca božičnico. Malčki so tudi sproščeno in obur- teno podali nekaj zborovskih reci- tacij. Posamezne točke sporeda je napovedovala Alenka Štoka, medtem ko je Tomaž Ban ob koncu v imenu vseh otrok izrekel staršem in svo- jem iskrenu voščilo. Starši, ki so pozorno sledili posameznim točkam sporeda, so nagradili malčke s pri- srčnim aplavzom in se nato zadr- žali v družbi otrok v jedilnici vrt- ca, kjer so jim pripravili zakusko. Ob slovesu so starši izrazili poh- valo osebju in učiteljicam Bianki Tinta, Anici Gamberini in Tatjani Prašelj, ki so tako skrbno pripra- vile otročičke in izrazili željo, da bi do takih prireditev večkrat prišlo.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina ob 5. ob- letnici smrti dragega Ivana Vidmar- ja darujejo žena Pavla in hčere 4.000 lir za PD Slavko Škamperle, 3.000 lir za Tržaški partizanski pevski zbor in 3.000 lir za SD Bor.

Namesto cvetja na grob Mici Tre- bec daruje odbor Zveze demokra- tičnih žena z Opčin 5.000 lir za po- pravilo prosvetne dvorane.

Ob 14. obletnici smrti moža in oč- eta darujeta Silva in Boris Puntar 10.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob Marije Rupel darujeta družini Lukša in Širca 4.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel.

V spomin pokojne mame Marije Rupel darujeta sin Rudolf in žena Ivanka 10.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

V počastitev spomina Franca Mer- laka daruje Paula Gombač 1.000 lir za Dijsko matico.

V počastitev spomina moža Fer- dinanda, očeta Maksa in mame Amalije daruje Olga Gulič 10.000 lir za vzdrževanje partizanskega spomenika na Opčinah, 10.000 lir

laka darujejo Josipina Sudič 5.000 lir za PD Lonjer - Katinara ter Lidija in Pino 5.000 lir za Slovensko amatersko gledališče.

Namesto cvetja na grob Johane Vremec vd. Rauber darujejo člani KUK 10.000 lir za SPD Tabor in 10.000 lir za SD Polet.

Namesto cvetja na grob Paula Grgiča daruje Emil Grgič (Padri- če) 2.500 lir za Dijsko matico in 2.500 lir za TPPZ. V isti namen da- ruje Vida Grgič 1.000 lir za SZ Gaja.

V počastitev spomina pok. Paula Grgiča daruje Pavla Mahnič 2.000 lir za PD Slovan in 2.000 lir za SZ Gaja.

V počastitev spomina pok. Paula Grgiča daruje družina Grgič (Padri- če št. 62) 3.000 lir za SZ Gaja in 3.000 lir za SD Sloga.

Namesto cvetja na grob bratran- ca Pavla Grgiča darujejo Francka, Zofija, Marija, Amalija in Stefa- nija 15.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Namesto cvetja na grob Pavla Grgiča daruje družina Zagar (Pad- riče št. 38) 1.000 lir za Dijsko matico.

Namesto cvetja na grob Marije Ruel s Proseka darujeta Anica in Drago Štoka 5.000 lir za pevski zbor »Vasilij Mirk«.

V spomin pok. svaka Franca Mer-

Mali oglasi

TAKUJSNJA DOBAVA 128, 127, 128 71, 72; 850 coupé 67, 69; 850 spy- der 69; 124 coupé 68, 69; 124 67, 69; 850 special 68, 70; 500 L 68, 69, 70; fiat 750 66, 69, fiat 1300 66 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Cologna 7 - Autosalone Trie- ste.

«CITROEN» - mehanična delavni- ca Cavalli, tudi drugih avtomobi- lov v Ul. Rittmayer 4/a.

AUTOAGENZIA ZANARDO, Ul. del Bosco 20, tel. 796348, «Poverjeni zastopnik za Alfa Romeo» najviš- je ocenjuje vaš rabljeni avtomobi- bil v zameno za novega ali rab- ljenega in zahteva najmanjši pre- dajem za do 36-mesečne obro- ke. Rabljene avtomobile menja- mo za rabljene. Odprto tudi ob praznikih od 10. do 13. ure. Alfa romeo 2000 berlina 1972; 2000 spi- der 1973; GT 1600 junior 1974; 1300 super 1971; 1300 TI 1970; GT junior 1300 1972; 1300 spider 1971; alfa romeo 1974; FIAT 127 1974; 128 ber- lina 4 vrata 1970; 128 coupé 1100 SL 1974, lancia fulvia coupé 1974; IN- NOCENTI mini MK 3 1900 1970; AUTOBIANCHI A 112 1970; FIAT 130 berlina 1969; ferrari dino 246 GT 1971; LAVERDA 750 SF 1974; ciao 50 1974; FIAT 126 in FIAT 128 coupé 1100 SL nova takojšnja dostava. OBIŠČITE NAS!!

GOSTILNA na prodaj v okolici Tr- sta. Telefon 82-32-87.

Dolina št. 40

tel. 228116

Posebna postrežba ob sla- vonostnih priložnostih; poroke, rojstva, godovi, birne in druge slavnosti. - Možnost prenočitve. - Izbrana jedila in pijače.

Ob petkih zaprto.

SPREJEMAMO REZERVACIJE ZA SILVESTROVANJE.

AUTORALLY

Pahor Giorgio

Ul. Zonta, 3/A tel. 69-250
Avtopritikline - novosti PER- SONAL - domači in uvoženi nadomestni deli. Zastopnik av- tomobilskih gum DUNLOP.

ISČEMO VAJENCA

ŠE IMATE PRILOŽNOST DA IZKORISTITE POSEBNE

POPUSTE

20% na vse zlate ročne ure DARWIL

do 20% na dragocenosti z zlahtnimi kamni

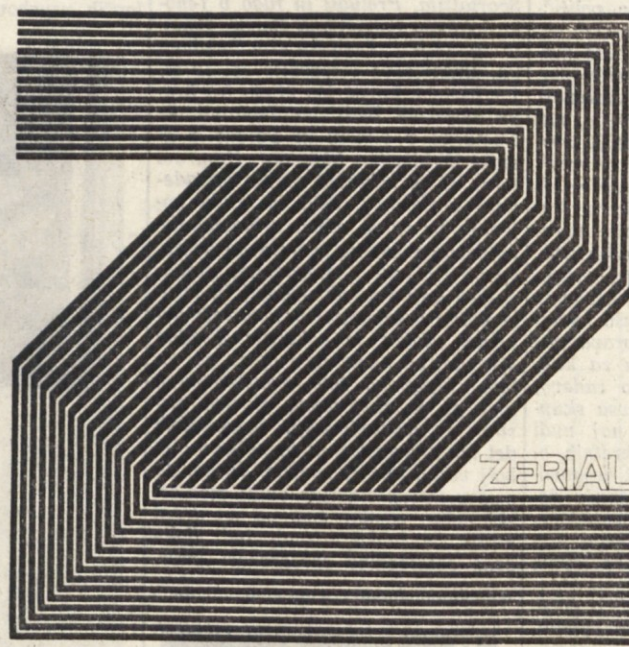
do 20% na vse specialne ročne ure DARWIL

do 10% na hišne ure

Aut. min. 4/157429 - 30.11.74

Vsak obiskovalec sodeluje brezplačno pri žrebanju 15 bogatih nagrad - Žrebanje bo 7.1.1975

POHIŠTVO IN OPREMA ZA DOM V TR- GOVINI «LA GABBIA» 34125 TRST VIALE XX SETTEMBRE, 36 - Tel. 040/793910

SEJA OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Še vedno hude negotovosti glede gradnje slovenskega šolskega središča v Ul. Campi

Občinski odbor je okoli te zadeve izprical dobro politično voljo, ki pa jo je mogoče uresničiti samo z zagotovitvijo finančnega kritja

V zvezi s popravkom sejnega sklepa o zvišanju obrestne mere na posojilo pri goriški hranilnici, najeto za gradnjo otroškega vrtca in osnovne šole v Ul. Campi, se je na seji občinskega sveta v petek zvečer razvila živahna razprava, med katero so bile bolj opredeljene obveznosti občinske uprave do izgradnje tega severnega slovenskega šolskega središča.

Razpravo o tej zadevi je odprl odbornik za finance Ciuffarin, ki je razložil predlog glede najema posojila v znesku 166 milijonov.

Za njim se je prvi priključil besedi odv. Peter Sanzin (PSI), ki je na podlagi obvestila enotnega odbora za slovensko šolo, poslanega vsem slovenskim občinskim svetovalec v Gorici, izrazil zaskrbljenost zaradi govorice, da je v nevarnosti gradnja teh šolskih objektov za potrebe naše narodnostne skupnosti. Svetovalec je opozoril na nezadovoljstvo, ki se pojavlja v vrstah naše skupnosti spriču neigibnosti občinske uprave, kadar gre za naše potrebe. V konkretnem primeru pa je svetovalec zahteval od občinske uprave, da jasno pove svoje stališče.

Svetovalec prof. Bratina (SDZ) je pripomnil, da je občinski svet razpravljaj o tej zadevi, ko se je sestajal še v sejni dvorani na Korzu.

Odbornik za finance Ciuffarin je zavrnil očitke, češ da v občinskem odboru ni politične volje, da se zgradijo ti šolski objekti. Odbornik je trdil ravno nasprotno, ker so se na občini odločili za izgradnjo otroškega vrtca in osnovne šole. Ta odločitev pa je trčila ob trdo realnost, za katero je značilno pomanjkanje denarja. To oviro si uprava prizadeva premostiti s posegi na vsedravnih in deželni ravni. Dežela, denimo, ima na voljo za takšne potrebe 7 milijard lir.

Odbornik za javna dela Agati je dopolnil Ciuffarinovo izjavo in dodal, da občina ne more oddati del na dražbi, če nima finančnega kritja.

Ovrednotil Sanzin je vzel na znanje odboru zagotovilo o obstojnosti politične volje za izgradnjo teh dveh objektov, ki sta naši skupnosti nujno potrebna in v zvezi s katerimi resnično lahko pride do napetosti, ki jo je odbornik Agati omenil v medicini. Obenem je Sanzin predlagal, naj odbor tudi javno pove, kako namerava izpeljati to svojo obveznost.

Svetovalec dr. Damijan Pavlin (SDZ) je rekel, da slovenska narodnostna skupnost globalno gleda na reševanje vprašanja šolskih prostorov v severnem, mestnem središču ter zahteva poleg izgradnje vrtca in osnovne šole tudi izgradnjo poslopja za trgovsko šolo. Omenil je pripombe deželnih strokovnih služb na račun telovadnice ter zahteval, da se v sedanjih fazi

Podpora, ki veliko pove

Prispevek 50.000 lir, ki ga je ob koncu leta občinski odbor namenil Slovenski prosvetni zvezi (za ostalih sedem ali osem italijanskih društev so določili kar tri milijone lir) odpira težko vprašanje finansiranja naše kulturno-prosvetne in umetniške dejavnosti iz javnih skladov. Občinska uprava je s tem prispevkom, ki je resnično lahko samo simboličen in nas nikakor ne more zadovoljiti, pokazala na krivično mero, ki jo uporablja do svojih državljanov slovenske narodnosti. Šla je celo tako daleč, da je prek ustno dobila za kulturo izjavila, da dobivamo sorazmerno več kot italijanska društva. Takšna izjava izbiha sodu dnu in spravlja v nezadovoljstvo vsa naša skupnost. Svetovalec Sanzin je v razpravi o teh prispevkih uporabil na račun takšne odločitve občinskega odbora hude in trde besede, iz katerih je bilo mogoče razbrati, da odločitev ni mogla temeljiti na nepoznavanju naše stvarnosti in naših objektivnih potreb, ampak da temelji na politični izbiri, da nas ne priznava za to, kar smo, in nam ne daje tiste materialne podpore, ki jo potrebujemo.

Vsa naša narodnostna skupnost, da je prispevek 50.000 lir, namenjen organizaciji, ki razvija svojo dejavnost v mestu in po vaseh goriške občine, prava zalitev naših prosvetnih delavcev ter sila neukupnega načina obratovanja občinske uprave k naši skupnosti ob obratu leta.

Dvoje razmišljanje se nam vsiljuje ob tej odločitvi, ki bo nedvomno izvala reakcijo med našo skupnostjo: prvič, občinska uprava naj bi sredstvo: raje uporabila za kakšno trajnejšo in konkretno zadevo, ki bi od nje imela korist vsa skupnost; drugič, ta primer naj nudi priložnost za iskanje konkretnih oblik pomoči naši prosvetni dejavnosti kakor se, denimo, to skuša doseči z glasbeno šolo, da navedemo samo enega izmed tolikšnega številca primerov, kjer je poseg javnih ustanov nujno potreben.

Ta podpora, ki lahko veliko pove, mora občinski upravo spodbuditi, da bo izdelala trajen pozitiven program glede zadovoljevanja potreb naše skupnosti, ki ne bo podvzela spremembam vsakikrat, ko se bodo komponente v občinskem odboru tako ali drugače razporedile. Sodimo, da gre za vprašanje, ki mora biti stalno prisotno v občinski politiki, kot so v tej politiki prisotne nekatere druge konstante splošno družbenega in gospodarskega značaja.

Urnik trgovin

Ob novoletnih praznikih bodo trgovine na Goriškem poslovale po naslednjem urniku.

Torek, 31. decembra: vse trgovine bodo običajno poslovale; v popoldanskih urah bodo odprte tudi mlekarne, pekarnice in mesnice.

Sreda, 1. januarja: vse trgovine bodo zaprte.

Danes, nedelja, 29. decembra, bo v Gorici dežurna cvetličarna »San Rocco«, Ul. Vittorio Veneto.

Jutri v Števerjanu seja občinskega sveta

Občinski svet v Števerjanu se bo po zadnjem sklopu v tem letu sestel v ponedeljek, 30. decembra ob 19. uri. Za to se je zupan Stanislav Klanjšček pripravil dnevni red, ki obsega cel duzet zadev. Navedemo naj vsaj najvažnejše. Pri Hranilnici bodo vzel predjem v višini 10 milijonov lir, občinskim u-

Pianistka Jožica Lasić na koncertu v palači Attems

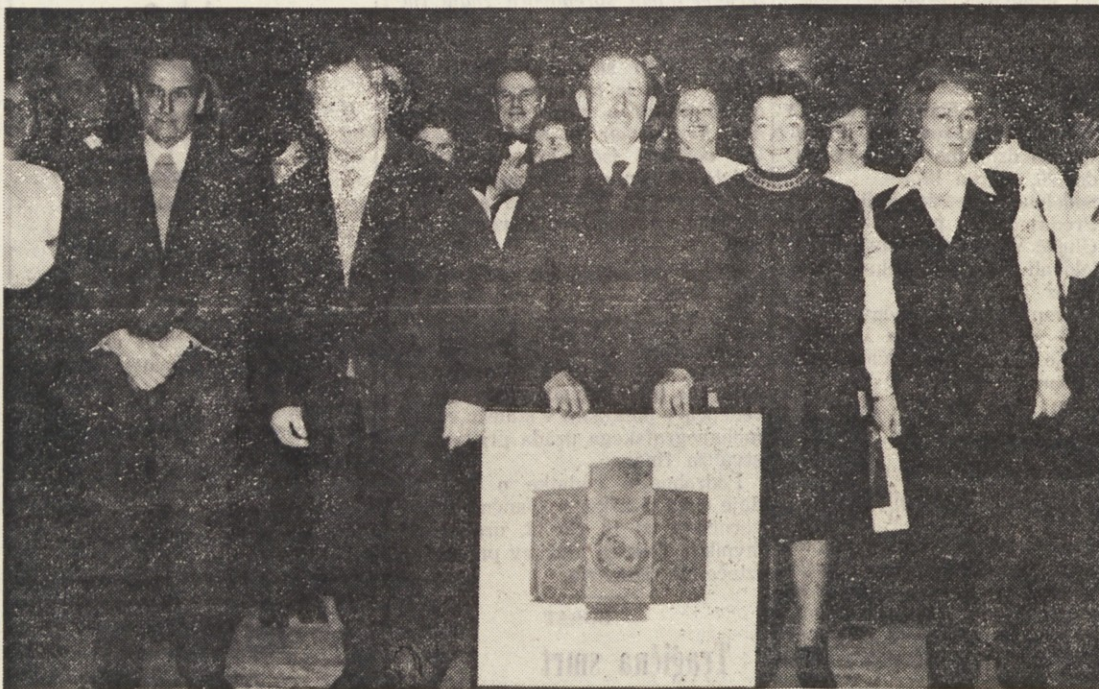
V Gorici je Glasbena matica v soboto, 21. decembra, priredila v palači Attems prvi koncertni večer pianistke Jožice Lasić iz Sonendj. S samostojnim recitalom se postavlja odlična Glasbena matica v Trstu, kjer je v razpravi prof. Erminija Ambrozeta dovršila svoje študije. Pianistka se je predstavila številnim občinstvu, ki je popolnoma napnilo pozornost; obsegal je Sonatina op. 31 št. 2 Ludvika van Beethovna, Brahmsovo Raspoljudo op. 79 št. 1 v h-molu, koncertno etudo Na bregu morskem Bedricha Smetana ter Nocturno v e-molu in Balado v g-molu Friderika Chopina. Program torej, ki je zahteval veliko prizadevanj profesorja, dela in truda gojenke; ta se je mimo pridobivanja tehničnega znanja morala do dobrih razmišljanj se nam vsiljuje ob tej odločitvi, ki bo nedvomno izvala reakcijo med našo skupnostjo: prvič, občinska uprava naj bi sredstvo: raje uporabila za kakšno trajnejšo in konkretno zadevo, ki bi od nje imela korist vsa skupnost; drugič, ta primer naj nudi priložnost za iskanje konkretnih oblik pomoči naši prosvetni dejavnosti kakor se, denimo, to skuša doseči z glasbeno šolo, da navedemo samo enega izmed tolikšnega številca primerov, kjer je poseg javnih ustanov nujno potreben.

Predavanja

Slovensko planinsko društvo priredi v petek, 10. januarja 1975, ob 20.30 v klubu Simon Gregorčič v Gorici prvo sezonsko predavanje. Gost planinskega društva bo član Planinskega društva Ljubljana Milan Ciglar, ki bo govoril na temo »Italijanska dolomitska transverzala št. 1».

službencem bodo dovolili opravljanje nadur v prihodnjem letu, prav tako jim bodo izplačali po 20.000 lir predjuma na povške v letu 1975. Razpravljali bodo o cesti, ki povezuje pokrajinsko cesto na Sovenci in turistično cesto na Bukovju, občinskimi svetovalec in županu bodo dodelili nagrade za svoje delo, na tajni seji pa bodo urečili nekaj osebnih zadev, ki se nanašajo na zaposlitev občinskega zdravnika in občinske uradnice.

Pet letošnjih nagrajencev Slovenske prosvetne zveze

Kot smo že v našem listu poročali, so predstavniki Slovenske prosvetne zveze podelili nekaterim dolgoletnim zaslužnim ljudskoprosvetnim delavcem na Goriškem lep priznanje. Na naši sliki je pet slovenskih prosvetnih delavcev, ki so prejeli nagrado. V prvi vrsti od leve: Dori Klavčič in Franc Lupin.

PAVLINA KOMEL je v vsej po vojni dobila številne zbornice, kar še vedno opravlja. Vodila je zbornice v Jamljah, na Peči, na Vrhu, več kot petnajst let vodi pevski zbor »Krasa« v Dolu, celih deset let pa zbor »Srečko Kosovel« v Ronkah. JOŽICA SMET je bila aktivna prosvetna delavka in odbornica v Pevsko-glasbenem društvu in v Dramskem društvu takoj po osvojitvi, nato je dolgo vrsto let skrbel za Ljudsko knjižnico in za širjenje otroških in ženskih listov, sedaj pa se udeležuje v Planinskem in v Podpornem društvu.

RADO LAKOVIČ je skrivaj vodil laični in cerkveni pevski zbor v Dobroberdu v času fašistične strahovlade, bil je tudi po vojni navdušen član prosvetnega društva »Čezero« in je tudi režiral nekaj dramskih iger. Udeleževal se je, in se še danes je, v domačem Kmečkem društvu.

Najstarejši med slaviljenci pa je FRAN LUPIN iz Standreža, ki je pričel vaditi domači pevski zbor že v daljnem letu 1911 in ta svoj posel opravljal med dvema vojnama, skrivaj v času fašizma, med NOB in po osvojitvi do pred nekaj leti, ko je vodstvo zbora »Oton Župančič« prepustilo mlajšim močem. Se danes je član odbora tega društva in tudi član odbora za gradnjo prosvetnega doma »Andrej Budal« v Standrežu. Udeleževal se je tudi na drugih področjih in imel funkcije v raznih društvih in odborih, zlasti še v domačem Kmečkem društvu.

pretalorke, ki je zlasti prepričljivo v svoji zaokroženosti podala Scarlattijevo Sonato v E-duru, Brahmsovo Raspoljudo, Chopinovi skladbi in fugo v Bachovem delu.

Redki so med mladimi, ki bi v enem večeru lahko realizirali tako obširen spored, ki nalaga precejšnje napore v pogledu tehničnih zahtev, kakor v pogledu interpretacijske koncentracije. Ob koncu želimo, da bi se premu v nadaljnjem delu stalno pridruževalo še več in še lepših uspehov.

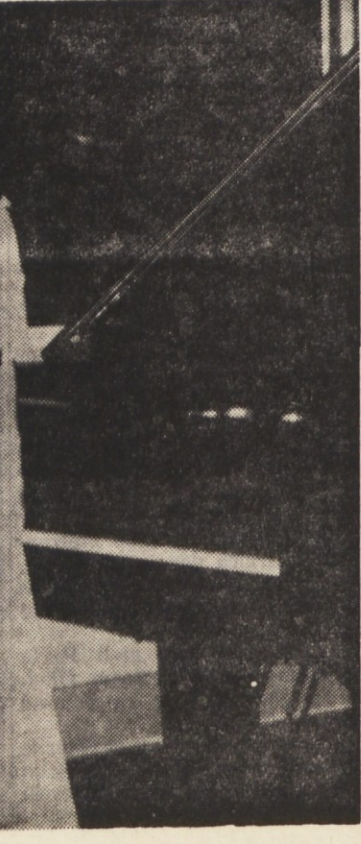
Ivan Silič

Smetarska služba v Sovodnjah

Občinska uprava v Sovodnjah obvešča vse zainteresirane, prebivalce Sovodnj, Rupe, Gabrij, Peči in Rubij, da bodo prihodnji teden, v petek, 3. januarja, pričeli na tem področju s službo odnosašnja smeti. Sklep je sprejel že pred časom občinski svet, izdelali so ustrezni pravilnik in kupili tovornjak, s katerim bodo odvažali smeti. V začetku bodo smeti pobirali poskusno dvakrat tedensko, in sicer ob ponedeljkih in petkih.

Občinska uprava vabi vse zainteresirane prebivalce, da postavijo s smetmi napolnjene in zaprte naj-

GORIŠKI DNEVNIK

SLOVENSKA KULTURNA DRUŠTVA in ZVEZA IZSELJENCEV BENEČIJE organizirajo v

ponedeljek, 6. januarja 1975, ob 15. uri v dvorani »A. Ristori« v CEDADU

DAN EMIGRANTA

SPORED:

Mešani pevski zbor »Rečana« iz Ljes
Pozdrav emigrantom
Recitacije otrok
Rezijska folklorna skupina
Beneški godci
Stalno slovensko gledališče iz Trsta s komedijo Jake štoke »Muzikant«

Pozdravili bodo:

Dr. Carlo Volpe — deželni odbornik za šolstvo in kulturo;
Giuseppe Romano Specogna — deželni svetovalec iz Nadiških dolin;
Gianni Floreancig — predstavnik prosvetnih društev.

BENESKI DNEVNIK

Enoten nastop vaščanov Barnasa za obrambo vasi pred kamnolomom

Italcementi je ponujal lastniku za odkup zemljišča za razširitev kamnoloma 30 lir za kv. m

Vprašanje kamnoloma v Barnasu, o katerem smo že pisali v zvezi z ekspozicijem, ki ga je občinski svetovalec arh. Valentin Z. Simonitti iz špeta poslal sodnim in drugim odgovornim oblastem, dobiva vse večje razsežnosti.

V petek, 20. t.m., je bilo namreč v Barnasu množično ljudsko zborovanje, ki ga je sklical študijski center Ne-diža. Udeležili so se ga številni vaščani, predvsem pa mnogo mladine. Prisoten je bil tudi deželni svetovalec Romano Specogna, ki je zastopal svetovalsko skupino KD v deželnem svetu, občinska svetovalec iz špeta Eliseo Dorbolo in Beppino Sittaro ter številni predstavniki političnih strank. Predsednik gorske skupnosti Angelo Salvagno, ki je bil zadržan na seji lete, pa je izrazil zborovanju svojo solidarnost.

Zborovanje je odprl prof. Pavel Petricig, ki je uvodoma omenil, da so se Barnasani mobilizirali okrog problema kamnoloma že pred desetimi leti in poslali delegacijo k prefektu a da takrat problema niso zadovoljno rešili. Po letošnjem niso zadovoljno rešili. ko se je na vas usula toča kamenja in povzročila hudo škodo, pa je problem spet obstal izredno pereč.

Arh. Simonitti je nato prisotnim orisal različne sisteme za izkoriščanje kamnolomov in poudaril, da je način, kakršnega uporabljata Italcementi v Barnasu, tipičen za kolonije, da gre torej za barbarsko izkoriščanje ozemlja, ki se tako spreminja v puščavo. Njegova izjavljana so vaščani večkrat prekinili z dopolnili, nekdo je pojasnil, da je bil zaradi del v kamnolomu trikrat v življenjski nevarnosti, drugi je kazal zdravila za živce, tretji je povedal kako ne more obdelovati svojih polj, za katere plačuje davke, spet nekdo je omenil, da je družba obljubila, da bo povrnila škodo, da tega ni storila, da se krajevne oblasti za problem sploh ne zanimajo in tako naprej.

Arh. Simonitti je nato nanizal nekaj zahtev, ki naj bi bile osnova za dokument, ki bi ga vaščani poslali pristojnim oblastem. Te so predvsem na črtno izkoriščanje kamnoloma in njegovo ponovno ureditev v kmetijsko uporabno zemljišče, kar naj poteka skladu z željami in zahtevami vaščanov; dalje povrnitev ozemlja, ki ga uporabljata Italcementi, prebivalcem Barnasa; letno povračilo za škodo in nevarnost, ki jih bo vas utrpela, če tudi bodo dela potekala na moderen način; povračilo za škodo v preteklosti; zaposlitev domače delovne sile, ki naj pokrije vsaj 50 odst. celotne delovne sile tako v kamnolomu kot v tovarni cementa v Cedadu; takojšnji začetek del za ponovno ozemelsko ureditev, pri čemer naj se zaposli pretežno krajevna delovna sila.

V diskusiji, ki je sledila, so prisotni še temeljiteje orisali škodo, ki jo vasi povzroča kamnolom. Predlagali so, naj se za stvar zainteresira sindikalna organizacija, saj tak način dela predstavlja tudi stalno nevarnost za zaposlene delavce (v kamnolomu sta že bili dve smrtni nesreči), pri čemer naj se poudari, da ne sme priti do izgube delovnih mest.

Deželni svetovalec Romano Specogna je orisal novi deželni zakon, ki ureja dejavnost kamnolomov ter izrazil tudi pripravljenost, da predlaga dopolnila k zakonu, če bi se to izkazalo kot potrebno.

Ob koncu so prisotni sestavili akciji-ki odbor za obrambo vasi, ki bo vodil nadaljnjo akcijo. Sestavljajo ga arh. Simonitti, Tiziano Manzini, Eli-

seo Dorbolo, Paolo Caffi, Attilio Bevilacqua in Zaccaria Costaperaia. Med zanimivimi pričevanji o barbarskem delovanju kamnoloma v Barnasu, o katerem smo v zadnjem času pisali, je tudi pismo, ki ga je pred dvema letoma dobil Alberto Zaccaria Costaperaia od družbe Italcementi. V njem mu ponujajo odkup 14.300 kv. metrov zemljišča po ceni, ki sama ne potrebuje nobenega komentarja: 30 (beri trideset) lir za kvadratni meier.

Naj povemo le še to, da je pred kratkim dobil Costaperaia, ki svojega zemljišča ni hotel prodati po taki smesni ceni, pismo od Rudarskega distrikta v Trstu, v katerem mu glavni inženir po ugotovitvah, da bi delovanje kamnoloma ne moglo nikakor motiti prebivalcev, in drugih podobnih ugotovitev, grozi z razlastitvijo.

ž. g.

Slikar Andrej Kosič razstavlja v Idriji

Andrej Kosič iz Gorice se je razvil v svojega slikarskega osebnost z izvirno likovno govorico. Po obdobju iskanja smeri in vzorov kaže, da je njegova najljubša tema postala krajina z vsemi njenimi značilnostmi in govorico, ki jo seveda lahko zazna le umetnik. Najnovejšo razstavo njegovih del so v ponedeljek 16. decembra odprli v idrijski Likovni galeriji. Kosič prikazuje 54 slik, ki jih je izdelal proti koncu lanskega leta in letos. Med njimi je 10 del, ki jih pravi razstavlja.

Ob otvoritvi razstave je govoril tudi sodelavec Goriškega muzeja iz Nove Gorice prof. Tomaž Pančič. Galerija pa je izdala katalog z življenjepisom ter seznamom razstav, ki jih je Kosič doslej imel v raznih deželah, predvsem v Sloveniji in Italiji. Njegovo slikarsko pot ter podo- bno pa je v katalogu opisal prof. Milko Rener iz Gorice. O Andreju Kosiču je napisal tudi naslednje:

»Zrasej je v ožjem goriškem prostoru, ki mu seveda ni mogel oziroma ugretni nuditi posebnih, natopkov. Zato se je moral zanašati predvsem na svoj instinkt. Vendar pa kaže, da na Primorskem še ni zamrla in ne more zamreti tista barvna zakonitost, ki je nekoč pogojevala beneški likovni prostor in ustvarila potem neopetrgano tradicijo, skoro nekaj fluida, ki se še danes pretaka od furianske nižine do Tržaškega zaliva in se čez Kosiča je samorastnik: prva in edina bota mu je bila magična privlačnost barv; vanjo zaverovan je on splošček kar prekipel od navdušenja in neugnanosti. Lep čas se je začel držati pri akvarelu: te vrste tehnika mu je namreč omogočala »pre-vožati« predmetnost v čisto barvno prozornino. Potem pa se je akvarelu odopredel ter se lotil oljnatih tehnik. Na ta način je Kosič odklonil naturalistični iluzionizem, pač pa nam je prevedelnoti v svojski likovni avtonomnosti svojo krajino: ob takem doživljanju pa nam je hkrati pričaral novo in zelo zlahte vrednote našega Krasa in naše Vipavske doline.

Kosičeva krajina je povečini prepojena od jesenskega sonca, in ta topla, zlata jesen je izraz hrepenja po prijaznem zatijšu. Gre torej za rehabilitacijo narave, in Kosič nam jo predlaga v domači intimnosti, zraven pa ljubeznivo, odkritosrčno, preprosto, neprisiljeno in iskreno, pa tudi ubrano in dognano.

Razstava del Andreja Kosiča v idrijski Galeriji bo odprta do 31. decembra.

AKCIJA SE NADALJUJE
Novi denarni prispevki za Prosvetni dom »A. Budal«

Objavljamo četrti seznam prispevkov v sklad za gradnjo Prosvetnega doma »Andrej Budal« v Standrežu na Pilošču. Ta plemenita akcija je v vasi zelo čutena in tudi ta teden je veliko domačinov spontano nudilo svoj prispevek k realizaciji tega važnega kulturno-prosvetnega ter športno-rekreacijskega središča.

Pripravljeni odbor naznanja dalje, da se akcija nadaljuje in da prispevke sprejemajo v gostilni pri Romani in v baru Milan ter, da se za vsak prispevek izda posebno potrdilo. Ta teden je odbor dobil

slednje prispevke:
Družina Jožef Brajnik - Taniz 30.000; Leopold Budal 2.000; Neva Budal por. Coccani 10.000; Alojz Mučič - Giglio 10.000; Danilo Mučič 5.000; Peter Vižintin 10.000; Ana Nardin 3.000; Angel Mučič 3.000; Mihael Devetta - Mikili 2.000; Bertta Lavrenčič 500; Katja Tomšič 1.500; Pepca Brajnik 3.000; Klorinda Pavletič 5.000; Jožef Budal 10.000; Niko Nanut 10.000; Jožef Nanut 3.000; Cvetko Brajnik 10.000; Mirko Gulin 5.000; Erna Nanut 5.000; Silvester Zavadlav 5.000; Lojze Paškulin, drugi prispevek, 20.000; družina Viljem Nanut, drugi prispevek, 30.000 lir.

Odbor se vsem najiskrenejše zahvaljuje.

Še pred zapadlostjo svojega mandata je prejšnji upravni svet zavoda za ljudske hiše v Gorici odobril dražbe za oddajo del za gradnjo 110 stanovanj in skupni vrednosti dveh milijard lir. Stanovanja bodo pričeli v kratkem graditi, in sicer 50 v Tržiču, 16 v Krmini, 12 v Turjaku, 12 v Škocijanu ob Soči, 10 v Starancanu in 10 v Gorici.

PD »Oton Župančič« v Standrežu priredi v torek, 31. t.m., ob 21. uri v prosvetni dvorani na Verdijevem korzu 13

TRADICIONALNO SILVESTROVANJE

Za družabnost bo poskrbelo društvo samo. Vstop samo z vabilu. In se dobijo na sedežu SPZ Ulica Malta 2. v gostilni Romana ter v baru Milan v Standrežu.

Vabljeni!

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna D'Udine, Trg sv. Frančiška, tel. 21-24.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Sant'Antonio, Ulica Romana, tel. 40-497.

DEŽURNI ZDRAVNIKI
V Gorici, Sovodnjah in Števerjanu sta danes dežurni dr. Frandolich in dr. Genoveše. V Krmini in okolici je danes dežurn dr. Venuti, v Dobroberdu in Ronkah dr. Giacconi, v Tržiču in Starancanu pa dr. Tabacco.

Kino

Gorica
VERDI 15.00-22.00 »Cappuccetto rosso«. M. Grace in F. Valdes. Barvni film.
CORSO 15.15-22.00 »Delitto d'onore«. S. Sandrelli in G. Gemma. Barvni film.
MODERNISSIMO 15.30-22.00 »La perdizione«. R. Powell in G. Hale. Barvni film.
VITTORIA 15.00-22.00 »Crazy Joe«. F. Doyle in F. Weleanson. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14.
CENTRALE 15.00-21.30 »Il giustiziere di Dio«. V. Berger in D. O'Brian. Barvni film.

Tržič
AZZURRO 14.00-22.00 »Dudi il magliolino«. EXCELSIOR 14.00-22.00 »Il bestione«. Barvni film.
PRINCIPE 14.00-22.00 »Romanzo popolare«. Barvni film.

Novi Gorica
SOCA »Obracun mafije«. italijanski barvni film ob 16.00, 18.00 in 20.00.
»Asterix«, ameriški barvni film ob 16.00.
SVEBODA »Bitka za Britanijo«. angleški barvni film ob 18.00 in 20.00.
»Asterix«, ameriški barvni film ob 16.00.
DESKLE »Strah v noč«. angleški film v barvah ob 17.00 in 20.00.
PRVACINA »Tarzan in žena leoparda«. ameriški film ob 16.00 in 20.00.
RENCE »Njih 14«. avstrijski barvni film ob 20.00.

KMEČKA BANKA
USTANOVLJENA LETU 1909
GORICA - UL. Morelli 14
Tel. 2206 - 2207
VSE BANČNE USLUGE
MENJALNICA

PRIZNANO MEDNARODNO
AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE
LA GORIZIANA
GORICA - UL. Duca d'Aosta 180 - Tel. 28-45 GORICA
PREVZEMAMO PREVZOV VSAKOVRSNEGA BLAGA
I. M.

Severjeva nagrada Stanetu Raztresenu

Prejel jo je za vlogo hlapca Jerneja v Cankarjevi drami, s katero je kot gost nastopil s Primorskim dramskim gledališčem iz Nove Gorice

Po smrti velikega slovenskega igralca Staneta Severja so v Sloveniji ustanovili njegov sklad, iz katerega podeljujejo vsako leto na osnovi pravilnika in javnega razpisa igralcem »Nagrada Sklada Staneta Severja« za vrhunsko igralsko stvaritev, ki temelji na Severjevem umetniškem izročilu.

V sredo, 18. decembra, je bila ob četrti obletnici Severjeve smrti v Skofiji Loka na gradu svečanost, na kateri je dobil med drugimi to visoko priznanje tudi naš tržaški gledališki igralec Stane Raztresen.

»Vsako priznanje, vsaka nagrada in tudi vsak topel aplavz razveseli vsakega gledališkega igralca. Zato je povsem umljivo, da je tudi mene ta vest zelo razveselila — mi je delal ob tej priložnosti. Škoda je le, da imamo Slovenci malo takih nagrad in priznanj v primeri z mnogimi zelo dobri gledališkimi ustvarjalci in je zato vsako, kakršno koli priznanje, seveda odvisno tudi od gledališke sreče.«

»Ste nagrado pričakovali? Kakšna je pot do nje?«

»Po pravilniku sklada predlaga uprava gledališča strokovni žiriji predstaviti, ki naj si jo ta ogleda, obenem pa predlaga za nagrado nosilca ene ali dveh glavnih vlog. Tako vidi strokovna komisija v raznih gledaliških večerih, potem pa na svojih sejah izbere najboljši med njimi. Letos je bilo podeljenih pet nagrad, tri so dobili gledališki igralci, eno amaterski igralec in eno študent gledališke akademije. Komisija si je ogledala dve predstavi, v katerih sem nastopal, Kaplana Martina Cedermača in Hlapca Jerneja in njegovo pravico v Novi Gorici, kjer nastopam kot gost v tamkajšnjem Primorskem dramskem gledališču. Ker sem bil v obeh navedenih predstavah deležen dobre ocene in sem imel lep uspeh, sem lahko imel tudi iskrico upanja, da dobim nagrado. In res je prišlo obvestilo, naj pri dem 18. decembra v Skofjo Loko k podelitvi nagrad, kar sem med nagradjenci.«

In kakšen vtis je napravila na vas svečanost sama?

»Predvsem me je spomnila na tragičen konec Staneta Severja, ko nam je predsednik sklada govoril o pomenu tega velikega igralca. Sledil je kratek kulturni program, na koncu pa nam je prof. Slavko Jan, letošnji dobitnik Borštnikovega prstana, podelil nagrade z obrazložitvijo komisije, zakaj in kako je prišlo do izbire posameznikov.«

V ljubljanskem Delu sem bral v članku Toneta Partljiča iz Maribora, da ste nastopil v Ribnici na Pohorju, kjer je Stane Sever zadnjikrat igral in tudi umrl, ob prvi in drugi obletnici tega tragičnega dogodka. Kaj vas je napotilo na Pohorje, ki nam je precej odmaknjeno?

»Tragičen konec Staneta Severja je nam vsem zapustil nenapislano oporoko, da moramo poneseti umetniško besedo v še tako oddaljeno hribovsko vas. Zato sem predlagal Severjevemu prijatelju Francu Erzenju, ravnatelju ribniške osnovne šole, naj bi vsako leto pridelil žarno svečanost. Na njej naj bi nastopali vsi tisti gledališki igralci, ki nastopajo tudi po šolah in prosvetnih društvih s pripovedovanjem naše proze in poezije, vsi tisti torej, ki gojijo tako imenovano gledališko enega. Pri tem sem priporočal Slovenske balade in romane, drugje pa Slovenke bradice in pikaste. Lani bi moral nastopiti veliki igralec Marjan Dolinar, a ker se je malo prej smrtno ponesrečil, so Ribničani pripravili spominsko svečanost s svojimi lastnimi močmi. Tudi letos nisem sodeloval v Ribnici, ker je pot tja in nazaj dolga skoraj 600 km in je to zame malo preveč za en sam dan, dve pa nisem imel na razpolago.«

»Kako je bilo ob vašem prvem nastopu v Ribnici?«

»S prijateljem Emilom Freihom sva s težavo prilezla po zasneženi cesti do Ribnice. Sneg in mraz je bil prav tak, kakor leto prej, ko je sem prišel Stane Sever. Dvoranica služi tudi kot telodavnica, v njej je vse polno orodja. Na golem odru, ki ima samo zavese, me je ob nastopu prebadal leden mraz, ki je vdiral iz sosednega prostora, ki je brez vrat. To naj bi bila garderoba, obenem pa je skladišče in shramba za steklenice. Poslušalci so do ušes zaviti sedeli v dvoranici, ki je majhna pečica ni mogla niti za stlo ogreti. Lahko si mislimo, kakšen napot je prejel ob svojih pripravah za nastop Stane Sever, ki je bil vajen urejenih odrov. V takem vzdušju ogreti občinstvo, izničiti vso goloto odrin in s besedo pričarati vzdušje, ki je v besedi, terja velikanski igralec napot in zato je Stane Sever, ki je bil takrat že težak srčni bolnik, temu napot tragično podlegel.«

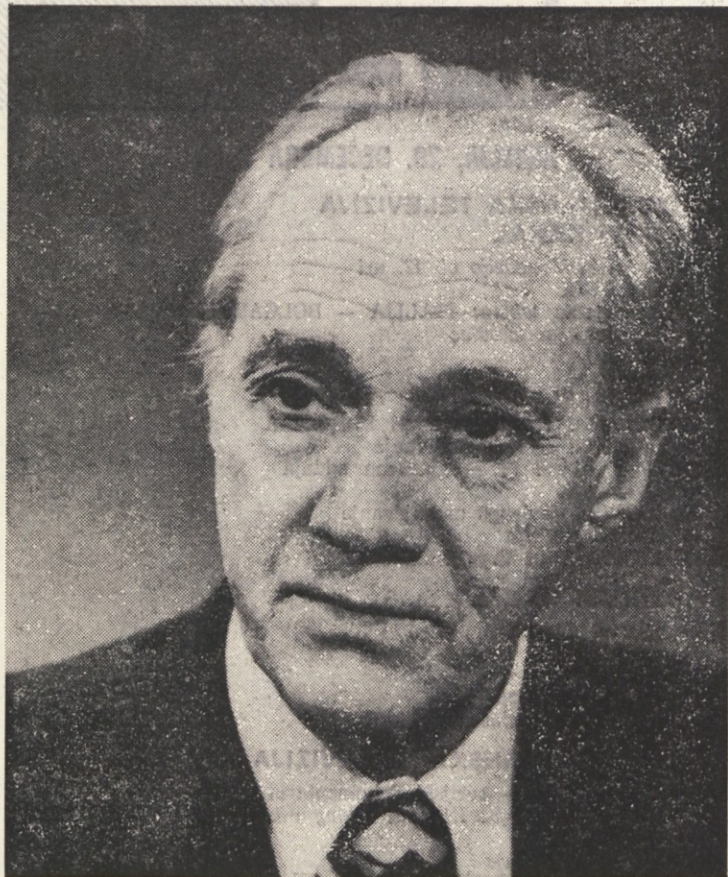
Ce se spominjam začetkov našega gledališča, ko smo po neurejenih slabo zaprtih dvoranah nastopali v veliki vročini in mnokrat tudi v najhujšem mrazu, da nam je malinovec, ki naj bi predstavljal vino, zmrazil v koračih, moram reči, da nisem imel nikoli tako strašnega občutka, kakor ob tem prvem nastopu v Ribnici na Pohorju. No, Ribnica bo dobila novo šolo, ki se bo

imenovala po Severju in upam, da bodo tamkajšnje spominske prireditve postale sčasoma skromen festival gledališča enega. To bo najlepša oddolžitev spomenu Staneta Severja.«

Zdaj pa se majhna radovednost: kaj pomeni za gledališkega igralca 41 let odrskega dela?

»Za gledališkega igralca tudi 41 let dela ne pomeni v bistvu nič več kot prvo leto dela. V vsaki novi, veliki ali majhni vlogi je začetnik. Pred vsakim nastopom ga stiska skrb za nastop, 41 let torej ni nič drugega kot nepretrgano delo, ki je v učenju doma in na vajah v gledališču. 41 let gledališkega dela je torej samo en dolg, neskončno dolg delovni dan, pretrgan z redkimi priznanji, sem si razočarano mislil, ko sem se poslovil od Staneta Raztresena.«

SAMO SANCIN

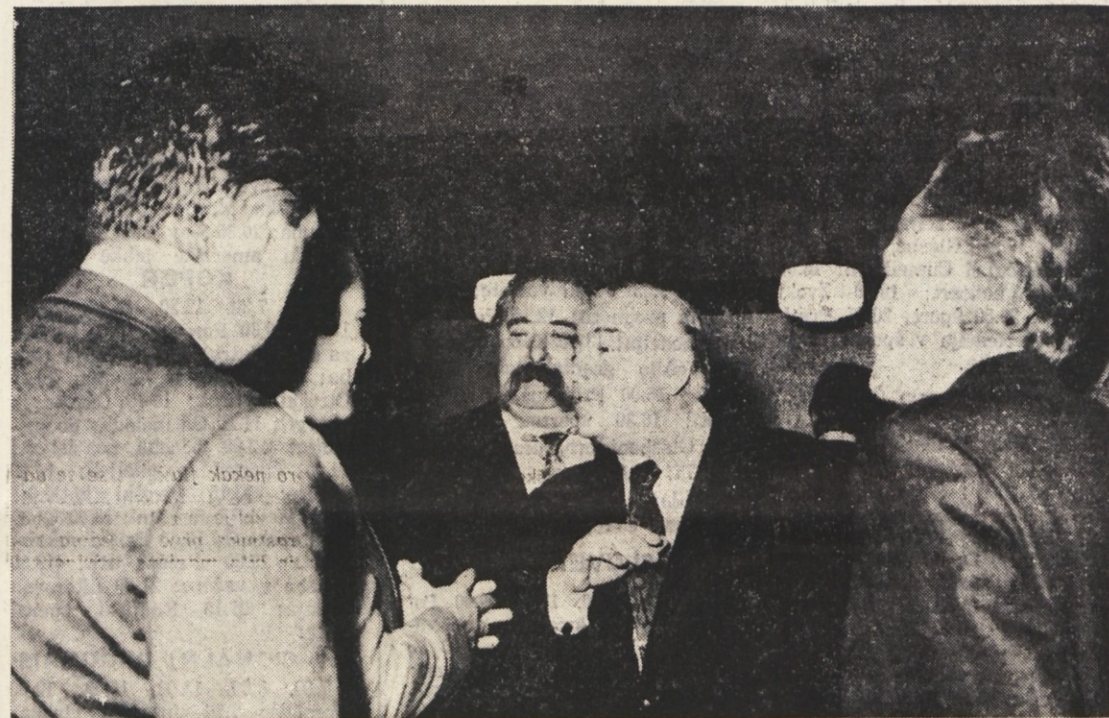

Stane Raztresen

LJUBLJANSKA DRAMA S SOVJETSKIM REŽISERJEM

Vanjušinovi otroci-predstava na izjemni umetniški ravni

Dinamična in z idejno ostrino učinkujoča uprizoritev z mnogimi imenitnimi kreacijami

Sovjetski režiser Andrej A. Gončarov v razgovoru po premierski predstavi v Kulturnem domu

Drama Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane je oplenitila naše gledališko dojemanje v iztekajočem se letu 1974 z uprizoritvijo tragične komedije Sergeja A. Najdenova »Vanjušini otroci«, ki so je bili najprej deležni gorški Slovenci, za njimi pa še tržaški. Ko pravim, da je oplenitila naše gledališko dojemanje, imam v mislih dvojice: delo samo in njegovo uprizoritev.

Najdenov je v bistvu napisal avtobiografsko odrsko delo, a njegova resničnost je posplošena na realnost maloneščanske ruske družbe pred proletarsko revolucijo, za katero je značilna brzotaka družbeno psihologija na katero že delujejo razkrojevalno vzgibi v obliki odpora mladih proti družbenim normam, ki slo nijo na lakomnosti, na kopicenju denarja in na patriarhalni, na laži in brezčutju sloneči vzgoji. V središču tega »sistema« je stari trgovec Vanjušin s številno družino, z otroci, ki so ali žrtve njegove pridobitniške miselnosti in splošne moralne pokvarjenosti o kolja, ali pa tudi že oporečni bolj s slutnjo kot pa z zavestjo nečesa novega, »lepšega, pravičnejšega«.

Pred nami se tako odvija razkroj družine-družbe, priče smo moralnemu konfliktu, ki ga avtor na sceni neizprosnoma usmerja v tragikost, a mu posredno vendarle odpira obzorja v nečem novem, česar glasnik v bistvu tudi ni. Osebe v igri so komične in tragične obenem, kot je lahko le življenje na previsu. Ko pa odmisliš vse kar delajo in govorijo in ko zgodbo sledeš na bistvo, na golo socialno resnico, potem se zaveš, da je taka družba morala doživeti katastrofo in da jo bo morala doživeti tudi tam, kjer je še ni.

Režiser Andrej A. Gončarov, sovjetski narodni umetnik, ki je kot gost osrednje slovenske gledališke hiše, delo postavil na oder z ljubljanskimi gledališkimi umetniki, je z njimi vsajimi svojimi sodelavci pri celotni uprizoritvi, ustvaril priste umetniške izjave, ki se izražajo v ogledni umetniški opremo. S sceno kostumi in glasbeno opremo je dogajanje postavil v točno opredeljen prostor, za načinom interpretiranja pa ga je povzdigl nad ambientalnega pojojenost v okvir širše idejne splošnosti in pomembnosti. Če pa o stajamo zgolj pri vizuelni podobi, potem ni mogoče mimo ugotavljanja visoko zastavljene gledališke strokovnosti, ki se je odražala v izjemni dinamčnosti, v lahkonosti odvijajoči se igri in v naravno postavljenih in igranih likih, ki so prav zato delovali

življenjsko prepričljivo.

Andrej Kurent je starega Vanjušina posebej v izklesanem liku družinskega patriarha, trgeca v njegovem egoizmu in tragično učinkujočega v nemoci, da bi zaustavil razkroj, ki mu je sam vzrok. Duša Počkajeva je za Arino Ivanovo, Vanjušino ženo, ponovno dokazala, da je igrala velike umetniške moči, kar je treba v polni meri ugotoviti za Stefo Drokovo, ki je sicer obrobno vlogo sobarice Akuline podala v miniaturno dognani tipizaciji. V zakro-

ženi kolektivni igri celotnega ansambla, imenitni tudi vsi ostali, začenši z Borisom Kraljem (Ščekin), Kristijanom Muckom (Krasavin), Daretom Valičem, Markom Okornom, Ivanko Mežanovo, Katjo Levstikovo, Jerico Mrzelovo, Barbaro Levstikovo in Nevenko Vrančičev (otroci), in Metodo Žorčičev, Viko Grilovo, Marijo Benovo ter Meto Vrančičev.

Ras smo gledali predstavo, ki nam bo še dolgo ostala v spominu kot dragoceno umetniško doživetje. j. k.

PARIŠKO PISMO

PO PARIŠKIH GALERIJAH

Srbski futurolog Živojin Miskov in jugoslovanskem Kulturnem centru - Leonor Fini v galeriji »Altman-Charpentier« - Bežno srečanje s tržaškim slikarjem Giuffridom v metropoli

PARIZ, pred božičem. — Kdor si po štirih letih ponovno ogleduje Pariz, zasledí vrsto sprememb. Najočutnejša je na Montparnassu, kjer je zrasel v širino in višino ogromen blok satovja uradov in še ogromen nebotičnik, ki so ga Parizani ironično krstili za Pompidoujev spomenik. Z Montmartrskega griča se zdi podoben srednjeveškemu stolpom v Bologni v svoji oglati prednost pa je v tem, da brž ko stopiš z vlaka na postaji Gare de Lyon, si lahko že čez pet minut iz restavracije v 56. nadstropju veliko udobneje razgleduje na morje pariskih hiš, kot pa s stare Eiffelove Eiffelove konice. Ta stolpnica je povzročila mnogo žolnega prekernja, menim pa, da je bila njena lokacija domiselno izbrana. Kdor namreč fotografira klasični pogled na Eiffelov stolp s ploščadi Trocaderai, se mu kvikujo rastoča stolpnica ka-ke prav v sredini veličastnega oboka te orjarske, a vendar značne težke konstrukcije.

Slikarji in likovnega kritika pa seveda mnogo bolj zanima dejstvo, da so v Parizu zrasle tudi neštete nove galerije, v katerih razstavljajo pravi in lažni umetniki iz vsega sveta. Razstavljati v Parizu je pač hrepenenje vsakega slikarja, kar je pospešilo tudi nastajanje novih galerij. Seveda pa je treba to pri- pisati tudi temu, da za mnoge slikarje (saj danes slikajo vsi od hišnika pa do ministra) ni važen toliko uspeh razstav, kot jim za- dostuje že to, da lahko v svojih katalogih zapišejo, da so razstavi-

ljali v tem svetovnem središču likovne umetnosti. Povsod je očito prevladovanje figurativnosti. Uspeh jugoslovanskih naivcev je poglavlje to smer tudi mnoge Francoze. In tako lahko sedaj srečujemo slike Eiffelovega stolpa okrog katerega se pasejo kravice in love pastirji. Bolj razveseljiva novost za naše slikarje pa je dejstvo, da je prišel prireditelj slikarske razstave jugoslovanski kulturni center, ki ga vodi dr. Prejla v palači z dohodom iz znamenite promenade Champs Elysées. Prva, ki so jo odprli 3. decembra in ki se traja, je razstava pol nadstvarnih in pol futuroloških razgledov pokrajini Paranske nižine v oljih srbskega slikarja Živojina Miskova, ki se je lani nastanil v Parizu. Preko praznikov razstavlja tudi Tržačanka Leonor Fini v znani galeriji »Altman-Charpentier«. Njena starejša, nadstvarna olja, lahko obudijo jemo tudi na razstavi znamenite beneške zbirke, ki je last Američanke Peggy Guggenheim, ki so jo pravkar odprli kot zadnjo v letošnjem sklopu velikih uradnih pariskih razstav, od katerih sem še u- tegnil ujeti razstavo o stotnici impresionizma, in pa do februarja trajajoča razstava »Od Davida do Delacroixa«. Te tri razstave so ogledalo trenutnega občutja do u- metnosti vsaj v Parizu, če že ne v svetu. Pred razstavo impresionizma tudi v dežju dolge vrste ljudi čakajo na vstop, pred zadnjima dvema pa ni gneče. Finijeva je v Parizu zelo cenjena slikarka in za- sluga, da se je z dvema razstava- ma spet povezala s Trstom, gre

KONCERTNO ŽIVLJENJE MED NAMI

Zbor iz Postojne in oktet Gallus na Opčinah in v Attemsovi dvorani

Trije klavirski recitali v Portorožu in v Kopru - Gostovanje odlične italijanske pianistke Laure De Fusco

V Prosvetnem domu na Opčinah je zadruga »Kraški dom« imela v gosteh pevski zbor iz Postojne, ki je na svojem koncertu 14. t.m. izvajal precej obširen spored. Razdeljen je bil sicer v tri dele — v umetno pesem, ljudsko in socialno ter revolucionarno, vendar ne preveč posrečeno, ker bi, na primer, Pahorjev Očenaš hlapca Jerneja lahko prav tako sodil v zadnjo skupino, kakor Pirmikova Zvezdica ali Vrabčeva Uspavanka v prvo. Spored je pokazal, da si je mešani zbor, ki je nastal kasneje od moškega in ženskega, nabral že precej programa, za amatersko pevsko skupino s kratko tradicijo, so- razmerno zahtevnih pesmi, kakor so Lajovčev Lan, Pahorjev Očenaš, Vrabčeva Uspavanka in Bilecanke in nekatere druge pesmi. No, tudi izvajalska plat je dosegla določene premike, čeprav ne gre vselej — kakor pri vseh naših zborskih — brez pripomb na razne pomanjkljivosti intonativne narave na težjih mestih (basi v drugi polovici Pahorjevega Očenaša), glasovne zlitosti (tenorji v Forsterjevi Večerni) in ritmične preciznosti (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani postavi. Saj smo bili deležni nekaj pesmi, ki so nas živo pritegnile: Pavčičeva Če rdeče rože zapade sneg, Lajovčev Lan, Forsterjev Večerni ave, Ukmarijeva In če sem samo vetru brat, Vrabčeva Uspavanka, Simonitijski (ženski zbor v Lajovčevih Kolenih); včasih se pojavi vprašanje napetostne vzdržljivosti v interpretaciji, ki ga povzroča lahko trenutna nerazpoložljivost, občutek nelagodnosti in celo zadržanje pri posameznih pevcih kot posledica nezadovoljivega obiska skupnih vaj in podobno. Vendar mora- mo zboru dati prednost v pozitivnem smislu, zlasti v ženski in mešani post

RADIO TELE

PONEDELJEK. 30. DECEMBRA 1974

Deželno srečanje emigrantov v Vidnu

(Nadaljevanje s 1. strani)

tov iz Italije, zlasti v Zahodni Nemčiji, kjer je trenutno 30.000 brezposelnih emigrantov, in v Švici, od koder se je v teh dneh vrnilo 40.000 emigrantov, katerim niso podaljšali dovoljenja za delo za prihodnje leto. Ko je dejal, da gospodarska kriza nikakor ne sme biti preprečna na breme delavskega razreda je tudi poudaril, da je treba nadalje razvijati resnični demokratični preokret v državi in zatreti fašistično nasilje in njegove prevratniške napake. Glede emigracije iz Furlanije - Julijske krajine pa je Dassi poudaril, da bi morali poznati dober obseg in značilnosti tega poraznega pojava. Po površnih cenitvah je od 80.000 do 90.000 emigrantov iz naše dežele, ki bi želeli vrniti se na svoje domove.

Za njim je spregovoril predstavnik sindikalnih konfederacij CGIL, CISL in UIL deželni svetovalec Arturo Calabria, ki je poudaril predvsem potrebo po novi, drugačni gospodarski politiki, ki bi rešila tako probleme domačih delavcev kot probleme emigrantov. Poudaril je tudi potrebo po priznanju in rešitvi vprašanjslovenske narodnostne skupnosti tudi v videnski pokrajini, potrebo, ki je nakazana tudi v skupni platformi zahtev imigrantskih organizacij. «Naša prisotnost tukaj» — je končal Calabria — «ne pomeni samo naše solidarnosti, ampak okrepitev skupnega boja vseh delovnih ljudi v deželi in v tujini».

Za Calabria je spregovoril še deželni odbornik za emigracijo Dal Mas, ki je v svojem razmeroma dolgem posegu v bistvu branil delovanje deželne uprave in na široko navajal razne statistične podatke. Med drugim je Dal Mas dejal, da so razni ukrepi dežele v korist emigrantov in njihovih družin omogočili od sredine decembra povratek 12.435 emigrantov in članov njihovih družin iz evropskih držav in 5.376 emigrantov in članov njihovih družin iz izvenevropskih držav.

Nato se je razvila široka diskusija, v katero so posegli številni drugi predstavniki imigrantskih družbenih in političnih organizacij. Med drugimi so posegli v diskusijo tudi nekateri člani Zveze slovenskih izseljencev iz Beneske Slovenije, prvi med njimi predsednik Marko Petrig, ki je poleg splošnih problemov emigracije obravnaval tudi specifična vprašanja beneskih slovenskih izseljencev, predvsem pa zahtevo po priznanju slovenske narodnostne skupnosti v videnski pokrajini.

O diskusiji bomo podrobneje poročali v prihodnjih dneh, prav tako tudi o končni resoluciji, ki so jo udeleženci srečanja sprejeli.

NOVI ODNOSI MED DRŽAVAMI LATINSKOAMERIŠKE CELINE

Venezuela in Kolumbija bosta v kratkem navezali diplomatske odnose s Kubo

Echeverria kmalu na obisku v Havani - Washington vztraja v politiki gospodarskega izsiljevanja Latinske Amerike

KARAKAS, 28. — V skladu s sklepom, ki je bil sprejet po sedanjem organizaciji ameriških držav (OAS) v Quitu, je venezuelska vlada začela na sedežu OZN v New Yorku pogajanja s Havano za obnovo diplomatskih odnosov med državama. Kot je znano so države, ki so v Quito glasovale za odpravo gospodarskih sankcij proti Kubi, sklenile, da vzpostavijo diplomatske odnose s Havano, čeprav se OAS ni odločila za odpravo «varnostnega pasu» okrog karibske republike.

Vzporedno z venezuelsko je tudi kolumbijska vlada začela pogajanja za vzpostavitev diplomatskih odnosov s Kubo. Zunanji minister Lelio Galeano je na nedavni tiskovni konferenci poudaril, da bo njegova vlada v kratkem, verjetno že prihodnji mesec obnovila odnose s Havano. Zadevni odlok bo kolumbijski predsednik Michelsen podpisal, takoj ko bo preučil zaključno poročilo posebne komisije za kubanski vprašanje. Ni pa dvoma, da bosta Kuba in Kolumbija v kratkem navezali diplomatske stike, saj je Galeano večkrat javno poudaril, da so gospodarske in politične sankcije proti Havani anahronistične.

Varnostni pas okrog Kube, ki so ga ZDA pred desetimi leti vsilile Latinski Ameriki in ki so ga najbolj reakcionarni ameriški režimi ponovno izsilili na izredni konferenci OAS v Quito, razpada. Južnoameriške države se zavedajo, da pomeni vzpostavitev diplomatskih in gospodarskih odnosov s Kubo prvi korak na poti osvoboditve in samostojnega nastopa celine, istočasno pa pomeni tudi zahtevo po novem odnosu z močnim severnim zaveznikom. V ta okvir spada tudi napoved obisk na Kubi mehiškega predsednika Echeverria, ki je prvi latinskoameriški državnik, ki pride na uradni obisk v Havano. Ni naključje, da se je za to pot prvi odločil Echeverria, saj je Mehika edina država, ki se pred desetimi leti ni uklonila diktatu Washingtona in je ohranila odnose s Havano.

Vse kaže pa, da v Washingtonu novega vzdušja, ki preveča latinskoameriško celino, kot poudarja v današnjem evropskem tedniku newyorški list «New York Times», niso ali ne bodo doleteli. List se nanaša na polemiko med Kanado in Kubo, ki je izbruhnila ob vprašanju trgovinskih odnosov s Kubo. Kanadska po-

družina večnacionalne kalifornijske družbe «Liton» je podpisala pogodbo za izvoz za pol milijona dolarjev pisarniškega materiala v Havano, matična družba pa je na zahtevo «State Departmenta» prepovedala kupčijo. Nezadovoljni vmešavanja Washingtona v kanadske zadeve je izrazil oster protest Ottawa, kar je še poslabšalo že itak napete odnose med državama.

«New York Times» ocenjuje kot «slepo» politiko ameriških voditeljev, ki vztrajajo pri strogem izvajanju gospodarskih sankcij proti Kubi, čeprav se je v Quito 12 držav izreklo za ukinitve blokade, čeprav je sedem držav vzpostavilo diplomatske odnose s Havano, štiri pa so na tem, da to storijo. «Nesmisel — poudarja ugledni list — je v tem, da ta politika škodi interesom ameriške industrije, istočasno pa v imenu neke anahronistične načelnosti zaostrujemo odnose s Kanado in nekaterimi državami latinskoameriške celine».

Posledica nadutosti Washingtona v odnosih z Latinsko Ameriko je tudi spor z venezuelsko vlado. Kontingentni vzrok krize je bilo imenovanje novega veleposlanika ZDA v Karakasu, ker je Ford imenoval na to mesto podtajnika pri «State Departmentu» Barryja Shaludemana. Ta je v Latinski Ameriki znan kot «izvedenec za umazane operacije».

Shaludeman je bil imenovan za veleposlanika, ker je bil Washington prisiljen odpoklicati dosedanjega ambasadorja McKlintocka. Le tega so namreč v venezuelskem parlamentu javno obtožili, da zastopa interese severnoameriških večnacionalnih petrolejskih družb, ki so zagalele ostro kampanjo proti predsedniku Carlosu Andreasu Peresu. Njegova «krivda» je, da je za prihodnje leto napovedal podpravljanje vseh petrolejskih družb, ki delujejo v Venezueli.

Zaskrbljenost venezuelske vlade ob imenovanju Shaludemana ni izhaja iz trte, saj je prav on vodil «pomiritev» dominikanske republike, ko so ameriški «marin» nasilno strogolavili napredno vlado polkovnika Caamano Dena. Shaludeman je bil za časa vlade Salvadorja Allendeja prvi tajnik ameriškega veleposlanstva v Čilu in je bil tesno povezan z reakcionarnimi vojaškimi krogi, ki so septembra lani strmoglavili demokratično vlado «Unidad popular».

Razumljivo je torej, da v venezuelskih političnih krogih ocenjujejo Fordovo potezo kot grobo provokacijo naperjeno proti predsedniku Peresu. Ta se je v piclem letu predsedništvu zameril Washingtonu kot vnet zagovornik samostojnosti in neodvisnosti Latinske Amerike, predvsem pa pravice vsake države, da suvereno razpolaga s svojim naravnim bogastvom. Peres, ki je bil tudi med pobudniki za sklicanje izredne konference OAS v Quito, je skupaj s predsedniki Ekvadorja, Peruja in Mehike večkrat odločno protestiral proti novemu trgovinskemu zakonu ZDA. Zakon je ocenil kot diskriminacijo do omenjenih držav in kot izraz gospodarskega nasilja razvitih držav do nevroščnih. Po novem zakonu sta Venezuela in Peru izgubila status privilegiranega trgovinskega partnerja, kar sta članici zveze držav izvoznice nafte.

BEOGRAD, 28. — Glavna igralca Jugoslovanskega dramskega gledališča Maja Dimitrijevič bo odpotovala na večdnevno potovanje v Sovjetsko zvezo, kjer bo 7. januarja nastopila v Moskvi. Maja Dimitrijevič je že znana sovjetski publiki, ki je pred nekaj leti nastopila v raznih mestih. To pot jo igralna nastopila pred moskovskim občinstvom z monodramo «Ljudski glas». Pozneje bo gostovala tudi v Leningradu in Tbilisu.

42 rudarjev umrlo v nesreči v Livinu

PARIZ, 28. — V rudarski nesreči v Livinu, do katere je prišlo večeraj jutraj pri eksploziji plina v rudniku, je po najnovejših podatkih izgubilo življenje 42 rudarjev, medtem ko jih je 5 teško poškodovanih. Dokončno število žrtve še ni znano, ker se raziskovalna dela nadaljujejo.

Vesna premagala Ljubljancane

V prijateljskem nogometnem srečanju v Križu je večeraj domača Vesna nepričakovano premagala ljubljanski Mercator z 2:1.

V PRIJATELJSKI TEKMI V VIDNU

Milan-Udinese 2:1 (1:0)

Tekmi je prisostvovalo 22.000 gledalcev

Včeraj je bila v Vidnu zanimiva prijateljska nogometna tekma med prvotlačem Milanom in Udinesejem. To edinstveno priložnost se je zbralo na videnskem stadionu kar 22.000 gledalcev. Milan je namreč prvič po desetih letih igral v Vidnu.

Srečanje je bilo izredno zanimivo in je navdušilo številne gledal-

ce. Prvi polčas se je zaključil z golom prednosti za Milan. Zadelek je dal Benetti. V drugem delu igre je najprej izenačil Politti za Udinese, končni izid 2:1 pa je postavil Rivera.

Naj omenimo, da je Milan igral brez treh reprezentantov (Albertini, Zecchini in Chiarugi), ki bodo danes igrali proti Bolgariji.

daljujejo v rovu 3, kjer je prišlo do prve eksplozije in v sosednem rovu 60 metrov dalje, kjer je prišlo do druge eksplozije. Po vsej Franciji so organizirali akcijo solidarnosti za pomoč žrtvam te največje povojne rudarske nesreče. Komisija strokovnjakov še vedno ni dala odgovora o vzrokih nesreče. V Franciji se je najtežja rudarska nesreča pripetila leta 1906, ko je pri eksploziji plina izgubilo življenje 1.160 rudarjev. Po tej nesreči ni bilo več težjih nesreč, ker so bili v rudnikih podzvzeti boljše zaščitni ukrepi.

Spopadi med policijo in veterani v Seulu

Okrog 150 vojnih veteranov, ki je za 10 ur ugrabilo liderja južnokorejske opozicije Kinga Young - Sama, se je ostro spopadlo s policijo, ki je hotela osvoboditi politika. Veterani so ugrabili Younga - Sama, ker da jih je hudo užalil. Na sliki: ruhanje med demonstranti in policijo

VESTI IZ SLOVENSKEGA PRIMORJA

V kratkem samoupravna interesna skupnost za varstvo morja

Skupnost naj bi učinkoviteje preprečevala onesnaževanje z nafto in skrbela za urejevanje kanalizacije

KOPER, 28. — Slovenska obala bo kmalu dobila samoupravno interesno skupnost za varstvo morja. Čistoča morja je namreč zmeraj bolj žgoč problem, o katerem se sicer mnogo govori, rezultati pa so minimalni: deloma tudi zaradi pomanjkanja sredstev. Nova skupnost za naj bi predvsem učinkoviteje ukrepala, kar zadeva spuščanje nafte v morje in urejanja kanalizacij. Njena naloga bo tudi pripravi razvojne programe, v katerih bi upoštevali najnovejša znanstvena dosežke pri zavarovanju čistoče morja.

USTANOVNE SKUPŠČINE SIS ITALIJSKE NARODNOSTNE SKUPNOSTI

KOPER, 28. — Na sedežih Skupnosti Italijanov v Kopru, Izoli in Piranu so bile ustanovne skupščine samoupravnih interesnih skupnosti za izobraževanja in kulturo pripadnikov italijanske narodnostne skupnosti. Vsaka delegacija je izvolila vodjo in delegate, ki bodo imeli v tej samoupravnih interesnih skupnostih 21 mest. Na skupščinah so tudi obravnavali in sprejeli samoupravne sporazume, ki urejajo vlogo in naloge skupnosti in njenih organov. Izvolili so tudi predsednike in podpredsednike izvršne in nadzorne organe skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

SPORAZUM O USTANOVITVI OBLANE SAMOUPRAVNE STANOVANJSKE SKUPNOSTI

KOPER, 28. — Pooblašeni delegati temeljnih in drugih organizacij združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in krajevnih skupnosti obalnega območja so danes v Kopru podpisali samoupravni sporazum o ustanovitvi obalne samoupravne stanovanjske skupnosti. Na samem zboru niso dali k sporazumu bistvenih pripomb, sprejeli pa so iste predloge, ki so jih v pisni obliki posredovali med javno razpravo v zadnjih treh mesecih nekatere delovne in družbene - politične organizacije ter ustanove, med njimi medobčinski zavod za spomeniško varstvo v Piranu, ki je predlagal, naj bi stanovanjska

O najnovejši knjigi Vittoria Vidalijskega «Dnevnik XX. kongresa» smo v našem dnevniku že objavili nekatere kritične pripombe izpod peresa našega sodelavca Srečka Vilhaja. Tokrat povzemamo oceno, ki jo je o tej knjigi objavilo glasilo Zveze komunistov Jugoslavije in ZK Slovenije «Komunist» v št. 51 z dne 23. decembra l. l. pod naslovom Kakšna je «kritika brez strahu» in s podnaslovom Knjiga ki bi želela biti «politična oporoka».

Stalinistično obdobje je v mednarodnem komunističnem gibanju povzročilo tako globoke posledice, da se kažejo tudi v današnjih retrospektivah.

Tak retrospektivni pogled daje tudi knjiga veterana KP Italije Vittoria Vidalijskega, ki v svojem nedavno izdanem «Dnevniku XX. kongresa» zapisuje svoje doživljanje v dobi destalinizacije 1956-1957 kakor tudi današnja razmišljanja.

Zagotovo bi mogli marsikaj povedati o tej knjigi kot zgodovinsko - spominskem delu, vendar bomo na tem mestu komentirali

samo njene aktualne politične vidike, tiste, ki zadevajo stališča do Jugoslavije. Ti vidiki nikakor ne morejo biti nepomembni, kajti Vidali je bil od leta 1948 naprej sekretar KP Trsta, pa tudi sam odmerja pomen tej knjigi kot svoji «politični oporoki» (pogovor Vidalijskega za Meridiano di Trieste, oktobra 1974). Zanimivo je videti, kako Vidali, ki je kot eden izmed komunističnih aktivistov tridesetih let «šel za Stalinom ter veroval vanj, v njegovo nepogrešljivost in modrost», gleda na to obdobje in na svoje sodelova-

nje v njem, posebno, ko je šlo za osvobodbo Jugoslavije in za pritisk nanjo, kar se je močno izrazilo prav v KP Prsti, ki jo je po resoluciji informbiroja vodil Vidali. Zagotovo ne bomo pogrešili za ugotovitvijo, da se v marsičem prav na te dogodke nanaša Vidalijsko vprašanje, ki si ga zastavlja prav v začetku knjige:

«Ali se nam bo posrečilo odpraviti, pojasniti, opravičiti, da nam bodo oprostili? Potrebna je zelo globoka in resna analiza, kritika brez strahu in brez pomislekov, ko govorimo, pojasnjujemo in iskreno razlagamo naša stališča».

Vidali navaja, da je «svodizem», ki je šlial, da je Hruščov označil Pera Popivoda in druge Jugoslovane, ki so emigrirali v Sovjetsko zvezo, za «bande avanturistov». Očitno meni, da je imel prav, ko je leta 1955 v časniku «Il lavoratore» obsojal sovjetske voditelje, ki so preklinali Stalinovo obtožbo in z obiskom v Beogradu odprli pot enakopravnemu sodelovanju med partijama.

Vidalijsva očitno nelagodna razmišljanja na XX. kongresu KP SZ se začno, ko posluša poslanico Zveze komunistov Jugoslavije kongresu:

«Ne morem drugače, kakor da se spomnim mrtvih tovarišev: tistih, ki so bili izpuščeni, pa jih tudi še danes štejejo za odpadnike, ter tistih, ki so še vedno v zaporu. Mislim na poraz v Grčiji, na tovariše, obsojene na smrt v Češkoslovaški, Madžarski, Bolgariji, Albaniji, Romuniji. Spominjam se, kaj so nam govorili in kaj smo morali govoriti. Nato je prišlo srečanje v Beogradu in problemi so bili na mah urejeni. Samokritika ni Hruščova veljala prav nič».

Na reakcijo vodstva KP Italije na to njegovo stališče Vidali odgovarja: «Plačali smo mi, morali smo plačati razbito steklo. V prihodnje bo prav, če boš previden. Moramo sprejeti Marxovo geslo — dvomiti v vsakogar. Začeni s tem, da podvomimo v sedanje kritike Stalina, v njihova dela».

Tedaj so nas obtožili, da smo podvomili v sovjetske tovariše in njihovo politiko. Kje pa! Vse tisto, kar zdaj prihaja na dan, potrjuje, da smo tisočkrat imeli prav, ko smo dvomili».

Naslednjega dne uvideva Vidali v svojih razmišljanjih, da so pisana Stalina in Molotova vodstvu KPJ bila «žaliva, izsivalna, prepotnata», da je bila resolucija informbiroja «surova klofuta, ki bi jo vsako odbila», da je, kot Jugoslaviji tekla «sramotna obrekovalna gonja» in končuje:

«Jugoslovani so imeli v bistvenih stvareh prav. Dobro so storili, ko so se uprli, kar bi jih sicer pobili. Ne izključujem, da bi se slabo končalo, če bi bili šli v Bukarešto».

Toda, če je Vidali na XX. kongresu KP SZ spoznal, da je bila Stalinova politika nasproti Jugoslaviji napačna, to še ne pomeni, da je tudi videl, da je bilo karkoli narobe z njegovo politiko po letu 1948 v Trstu: «Kar zadeva Trst — pravi — velja povedati še veliko drugih stvari. Tam so po smrti komunističnih voditeljev na čelu s Frausimom vodili nacionalistično politiko. Takšno naravo so pripisali osvoboditvi Trsta, tako kar zadeva vojaško zasedbo kakor vstajo. Med tistimi famoznimi 40 dnevi režima, ki je bil na videlz «ljudski», v resnici pa jugoslovanska zasedba, nato pa z avtoritativno politiko na političnem in sindikalnem področju, ki jih je popolnoma oddaljila od prebivalstva, so se po letu 1948 odkrito sramenili in skupnico zagrizenih nacionalistov».

In tako se te reči pri Vidaliju nadaljuje. Od ugotovitve, da je treba v Trstu spoznati, «da so bile nasproti Jugoslaviji zagrešene zelo hude napake», da «bomo šli v kritiki in samokritiki do konca».

Na stopnja nezaposlenosti znašala 2,6 odst. oziroma 600 tisoč nezaposlenih delavcev. Podoben obseg nezaposlenosti so zabeležili zadnjikrat leta 1959.

Egiptovska ministra dopotovala v Moskvo

MOSKVA, 28. — Egiptovski zunanji in vojni minister Ismail Fahmi in general El Gamaš sta prispela v Sovjetsko zvezo, kjer sta ju sprejela Andrej Gromiko in maršal Andrej Grečkov. Ministra nosita s seboj poslanico predsednika Sadata za generalnega tajnika KP SZ Leonida Brežnjeva. Vsebinske poslanice ni znana, pač pa tuje agencije poročajo iz Moskve, da se bosta ministra dogovorila tudi o skorajšnjem obisku Brežnjeva v Kairu. Pred njim naj bi Egipt obiskala druga vladna delegacija iz Sovjetske zveze.

V zvezi s potovanjem dveh ministrov v SZ je bil odložen sestanek med Egiptom, Sirijo, Jordanijo in palestinsko osvobodilno organizacijo na 4. januar.

Možnost znižanja nezaposlenosti v ZRN

NORNBERG, 28. — Predsednik zahodnonemškega ministrstva za delo Joseph Stängel je izjavil, da obstaja možnost za postopno znižanje nezaposlenosti v prihodnjem letu. Čeprav bo brezposelnost verjetno presegla 2,5 odst. zapovedne delovne sile, to naj ne bi vplivalo negativno na izboljšanje položaja v drugi polovici prihodnjega leta. V teku letošnjega leta je popre-

pa do ponovne obrambe politike, ki jo je po letu 1948 (in tudi po letu 1955) vodil v Trstu, ki jo brani v pogovoru s Togliattijem pol leta po XX. kongresu: «Vendar ti bodem nekaj povedati: tisto resolucijo informbiroja smo sprejeli v prepričanju, da je resnično vseobaliva resnica, potrjena z neposrednimi izkustvi. Zato je ponovna analiza našega stališča mučna in, če govorimo iskreno, se mi zdi celo preveč površno — a tudi Hruščev je bil leta 1955 v Beogradu površen in neverjetno malo tankovest — reševati danes vprašanje, ki nas je mučilo toliko let, preprosto storilo smo to zaradi discipline, kakor da v tisto nismo verjeli».

In tako se ves Vidalijski poskus «iskrene samokritike» suče v zaprtem krogu in vrača k obrambi lastnih stališč proti Jugoslaviji, pri katerih je vztrajal tudi še tedaj, ko je zgodovina že bila obsodila Stalinova stališča; tudi danes (pogovor za Meridiano di Trieste) ponovno, kakor se zdi, s ponosom navaja te svoje anahronizme iz časnika «Il lavoratore» z dne 30. maja 1955, v katerem je tedaj zapisal, da je izjava Hruščeva ob obisku v Jugoslaviji «pretresla našo partijo (to je KP Trsta) kot burja», ker je baje celotna KP Trsta, ker smo demokratični Tržanici, Italijani in Slovenci, bili že dalj časa prepričani, da to ni bil marksizem in leninizem, kar so izjavili na našem ozemlju in tudi v sosedni državi, kar zadeva nacionalno vprašanje, delavsko in kmečko vprašanje, sindikalno politiko, partijsko življenje in življenje množičnih organizacij. To je bil razbrzdani nacionalizem, prikrit kot socializem, to je bil avanturizem, sektaštvo, politični in fizični terorizem».

V tem spletu Vidalijskih starih in novih razmišljanj zamaš isčeš logiko, razen logiko nesmisla. Nesmiselno je hkrati trditi, kakor dela Vidali, «da so Jugoslovani imeli v bistvenih stvareh prav, da so dobro storili, ko so se uprli, v isti sapi pa brani svoje lastne ocene o tem, da je v Jugoslaviji vladal «razbrzdani nacionalizem, prikrit kot socializem, avanturizem, sektaštvo, politični in fizični terorizem». Ni mogče v isti sapi obsojati hudih napak, ki so bile zgrešene proti Jugoslaviji, in braniti lastno akcijo metanja polen pod noge tistim, ki so odločno začeli popravljati te napake.

Prav to pa je Vidali delal in to je, kakor se zdi, tudi edino, v čemer je ostal samemu sebi zvest: obsoja Hruščeva, zanj je nesprejemljiv nasvet Togliattija, z ogorčenjem prikazuje «krut postopek» sekretarja KP Italije, ki je kritiziral stališča navedenega članka v «Il Lavoratore», tisto pa, kar ostaja nedotakljivo, so stališča in ravnanja Vidalijskega, to je politična akcija, ki jo je Vidali vodil po resoluciji informbiroja v Trstu. O tem bi lahko Vidali navedel še in še dejstev, začeni s svojim sprejemom pri znanem protagonistu informbiroja Judinu avgusta 1948 v Bukarešti kamor je «bliskovito» dopotoval na njegovo povabilo, kakor navaja v svojem Dnevniku. Toda namesto dejstev je v knjigi močeno natičeno samo Vidalijsve izmišljotine o «jugoslovanski zasedbi Trsta» in tržaskih komunistov kot «zagrizenih nacionalistov». Prav tu, kjer je po navodilih informbiroja preživel zadnjih osem let svojega političnega dela, ni nikarkršne «resne analize, nikarkršne kritike brez strahu», ki jo Vidali navaja na začetku svojih razmišljanj, pa tudi nobenih dejstev. To vsekakor ni slučajno Z nobenimi argumenti in z nobenimi analizami ni mogče zanikati revolucionarnega boja komunistov ter slovenske in italijanskega naroda Trsta in celotne Julijske krajine za osvoboditve, za ljudsko oblast, z nobenimi argumenti ni mogče osvobodilne vloge Jugoslavije v Julijski krajini in v Trstu spremetiti z «zasledbeno».

Slehera resna zgodovinska analiza bo pokazala, kakšno vlogo je imela politika, katere nosilec je bil v Trstu Vidali, kar zadeva enotnost in revolucionarni boj delavskega razreda Trsta, ki je branil svoje dosežke, izbojevanje v narodnosvobodilnem boju in v povojnih letih pred napadi protirevolucije. V pravi luči bo razkrila tiste akcije, ki so bile nož v hrbet temu boju.

Vidali omenja v začetku knjige, da so «Stalin in metode, ki so bile pod njegovim vodstvom značilne za notranje življenje v Sovjetski zvezi in njeni partiji, negativno vplivali na celotno mednarodno komunistično gibanje». Posledice takšnega negativnega vpliva so se tudi v Trstu čutile zelo hudo in dolgo. Politični proces, v katerem so te posledice postopoma izginjale, je bil čisto naravno povezan s kritiko stalinizma in ravnanj nasproti Jugoslaviji in v informbirojskih časih, glede česar je vodstvo KP Italije s Togliattijem naredilo pomembne pozitivne korake. Kar pa zadeva Vidalijskega, ni nič prispeval k temu procesu, ampak ga je še zaviral, kar jeno izričito tudi njegov Dnevnik. Sedanjega oprejevanja teh stališč ni razložilo, ocenjevali drugače kakor nov poskus zavreti ta proces, kot poskus reševati ostane neke preživele politike, ki ni v skladu z ožračenjem zaupanja in plodnega političnega sodelovanja med ZKJ in KPI.